

SLÄKT-FORSKAR-NYTT

Föreningen för
Datorhjälp i Släktforskningen
DIS

Motto: Släktforskning i tiden

ISSN-0349-4721

Meddelande nr 20

(c)

Augusti 1985

TJUGO NUMMER

Tjugonde numret av SFN sändes nu ut till Årade medlemmar och prenumeranter. Det är roligt att det varit möjligt att få ge ut alla dessa nummer och det är min förhoppning att de i någon mån bidragit till att sprida information om möjligheterna att utnyttja datorn i släktforskningen och till den förnyelse inom släktforskningen som så väl behövs. Vi har i dag många läsare både i Sverige och i utlandet. Det är roligt att även ett så ansett bibliotek som stadsbiblioteket i New York nu ansett vårt medlemsblad värt en prenumeration. Men detta förpliktar. Vi måste komma med intressanta artiklar och försöka hålla kvaliteten hög. Med hjälp av våra medlemmar hoppas jag detta skall vara möjligt och ser framåt mot ytterligare många nummer av SFN.

DAGENS DEBATT

I förra numret tog jag upp registerframtagning till "dagens debatt". Ett flertal inlägg har jag redan fått och ytterligare kommer säkert. I Skellefteåföreningen lovade man sätta igång en egen utredning och återkomma mot slutet av augusti. Några av inläggen återges i detta nummer och övriga kommer i nästa. En förfrågan sändes även till några arkiv och släktforskarföreningar. Dessa svar redovisas.

Registerframtagning kan gälla dels till källhandlingar såsom arkivalier i kyrkoarkivet och dels forskningsresultat såsom släktutredning-

ar. Diskussion och försöksframtagningar har nu pågått så länge med för framtagningen huvudsaklig inriktning på kyrkoarkivalier att det nu är angeläget att vi kommer igång med något projekt. Närmast ligger då framtagningsregister till kyrkoarkivalier, vilket är angeläget och bäst penetrerat. Som delmål har diskuterats att ta fram register till vigsellängder, vilket ger möjlighet att uppnå resultat av värde inom begränsad tid. Sedan kan fortsättas med övriga längder.

Framtagning av register till kyrkböcker är inget glamoröst projekt. Det öppnar inga nya källor för forskning men det underlättar så väsentligt forskningen i grundhandlingarna för all släktforskning - kyrkböckerna - att man kan börja tala om ett nytt sätt att forska. Detta har betydelse för flertalet släktforskare och kan bidra till att göra släktforskning till en allemanshobby. Man kan se bara vad rena avskrifter av kyrkböckerna, så att de blivit läsbara för gemene man, betytt för släktforskningen i Finland. Det är också uppenbart vad registren till kyrkböckerna i Amsterdam betytt för släktforskningen där. Sådana register ger också möjligheter att få tag i försvunna personer, som man tidigare i stort måste ge upp hoppet om att någonsin få tag på.

Väsentligt är att registren kan spridas till många. Det räcker inte att placera ett register på ett landsarkiv - dessa har ju hotat med att minska öppethållandet till någon eller några timmar i veckan om något år. Registren måste även ut till bib-

liotek och släktforskarföreningar och till många enskilda forskare.

ga på ca 400 kr. Anmälan till mig senast 20 september.

PO

Problemen kring dubbelarbete vid registerframtagning kan lösas t e genom publicering här i SFN av pågående arbeten samt förteckningar över redan framtagna register. En sådan förteckning gällande kyrkböcker finns redan i nr 3 av SFN.

Problemen kring kvaliteten kan t e lösas med en central granskning i DIS genom stickprov, som ger ett mått på felhalten i varje framtagningsregister.

EF släktförening har varit pionjärer vad gäller registerframtagning till kyrkböcker med våra program DISREG. Den 10. oktober skall DIS ha ett möte i Stockholm för att om möjligt få igång arbeten även bland våra stockholmsmedlemmar.

SLÄKTFORSKARFÖRTECKNINGAR

I detta nummer bifogas anmälningsblankett till den internationella släktforskarförteckningen GRD. Denna ger ytterligare en möjlighet att spåra släkt som emigrerat och som man inte kunnat få tag på på annat sätt. En undersökning som påvisar möjligheterna att få resultat av medverkan i en forskarförteckning är svår att genomföra men är önskvärd. Att resultat kan uppnås är dock ställt utom allt tvivel. Härom dagen fick jag t e uppgifter som förde uppgifterna om Bergmans-släktens äldste ytterligare ett steg bakåt i tiden p g a att jag var med i Genealogiska föreningens i Stockholm släktforskarförteckning från 1978. Jag skulle gärna vilja ha fler exempel på vad olika släktforskarförteckningar har givit olika forskare. Så fatta penna och skriv och berätta. Är det någon som redan fått något genom den nya internationella forskarförteckningen GRD ?

DISGEN

En kurs i DISGEN-användning kommer att hållas i Stockholm den 12/13 oktober. Denna gång har vi sökt samarbete med Medborgarskolan för att om möjligt på sikt få över kursverksamheten på de reguljära kursverksamheterna. Kostnaden är ännu inte fastställd men kommer att lig-

+ + + + + + + + + + + + +

DATOR FÖR ATT TOLKA GAMMAL SKRIFT ?

Skall vi använda en dator i framtiden för att tolka svårlästa sidor i gamla arkivhandlingar där skriften är nästan utplånad ? Denna fråga togs upp till diskussion när vi besökte Lars Blomberg på hans arbete och beskådade den bildbehandlingsutrustning hans företag Terragon, tidigare benämnt Liber Systems, har tagit fram. Inmatning sker på ett bord med bilder i storlek upp till 8000x12000 bildpunkter. En sådan inmatning tar 2-3 minuter. Väl inne i datorn kan bilden behandlas på olika sätt. Lars visade detta bl a på en bild av sin frus farmors far utanför sin stuga. Bilden kan flyttas, kopieras, läggas ovanpå varandra (i trave), speglas mm. Kontrast och ljusstäthet kan ändras. Man kan ändra i de ljusare partierna såväl som i de mörkare. Man kan "sudda till" bilden lika väl som "skärpa till" den. Man kan gå tillbaka till närmast föregående bild om den nya inte blir så bra som man tänkt sig och börja om på nytt. Man kan ta bort gråtoner och ändra antalet bildelement. Man kan förstora och förminska, "måla" i bilden eller sudda ut delar. Som hjälpmedel för att peka i bilden använde Lars en "mus" fast han envisades med att kalla den "rätta".

Bildbehandlingsutrustningen, som benämns TIPS (text and image processing system) tas fram för att hantera bilder för pressen - nyhetsbilder mm, men skulle kanske också kunna användas vid tolkning av en del äldre dokument. Den nya utrustningen visar att man kan göra så mycket med en bild att man utan vidare kan skapa "falska bilder" - man kan inte längre vara säker på att en bild är ett sanningsvittne. Här kommer också etiska frågor in.

Till mötet hos Lars hade omkring tio personer kommit, några långväga, och jag tror alla hade stor behållning av vad de fick se och var imponerade

av allt Lars kunde göra med en bild.

Vid kaffet efteråt kom vi även in på släktforskningsfrågor och diskuterade bl a register. De nya registren till Tydje och Ånimskog visades, varvid bl a framfördes att man skulle i registret kunna slå på båda efternamnen för personer med två efternamn. I registren finns dock särskilda register på efternamn i form av statistik på efternamn, där det är lätt att hitta alla förekommande namnformer. Vi fick även höra hur en av de närvarande i sin forskning på namnet Tiderman fått kontakt med Claes Wenner i Malmö och fått intressanta kompletteringar.

PO

+ + + + + + + + + + + + + + +

SOLDATFORSKNING I SVERIGE

Naturligtvis har man i Sverige forskat kring våra soldater i äldre tid alltsedan den militärhistoriska forskningen såg dagens ljus i vårt land. Men frågan är om det inte har kommit in något nytt i bilden under de senare decennierna. Om man med forskning kring soldater menar forskning kring enskilda soldater och officerare är det tveklöst så att det är en relativt modern företeelse. Detta gäller antingen man talar om stora socialhistoriska undersökningar, där ett mycket stort antal individer undersöks eller en släkt- och hembygdsforskarens genomgång av de soldater, som verkat i t e en by genom tiderna.

Den militärhistoriska forskningens aktivitet när det gällde soldatforskning resulterade under en stor del av 1900-talet framför allt i en rad - ofta mycket omfattande och användbara - volymer av officersbiografier för ett visst förbands alla officerare. Den nu mycket omfattande biografiska litteraturen på detta område är en central källa som bör konsulteras av alla som hittar officerare under sina forskningar kring förfäderna (jfr Lars Ericson "Några drag i den regementshistoriska litteraturen under 1970- och 80-talen" i Släkthistoriskt Forum 1983:2 och Börje Furtenbach "Genealogiska data

i militära biografier" i Släkt och Hävd 1974:3). Ett bra exempel på denna litteratur är den biografiska delen av Hallands regementes historia från 1974, där läsaren finner inte mindre än 1000 biografier och ytterligare över 3000 personer namngivna och redovisade i olika tabeller. En märkbar trend under senare år är ett ökat intresse för soldatforskning även från akademiska historiker. Flera arbeten om officerarna under 1600-talet har publicerats och arbete pågår kring de vanliga indelta soldaterna utifrån ett socialhistoriskt perspektiv.

Den som kommer de enskilda individerna närmast är naturligtvis släkt- och hembygdsforskaren. I stort sett varje hembygdsbok eller annan periodicalitteratur med anknytning till släkt- och hembygdsforskning innehåller något om traktens soldater. Antingen det rör sig om ryttare, fotsoldater eller båtsmän finner man dem redovisade i någon form. Inte sällan handlar det om att man t e redovisar kanske ett dussin soldater som tjänstgjort på en viss rote under indelningsverkets tid från slutet av 1600-talet till 1900-talets början. Den typen av forskning är ofta intimt förknippad med torpinventering i trakten, där just de gamla soldattorpen utgör en viktig del av föremålen för undersökningen. Ibland sväller dessa studier ut till att gälla en hel by eller socken. Ett av de mera givande exemplen på detta är den omfattande boken om knektarna vid Konga kompani under indelningsverkets tid.

Om litteraturen på området är stor och överskådlig med små men ofta synnerligen intressanta artiklar i alla slags tryckta eller stencilerade lokalhistoriska och genealogiska publikationer, är naturligtvis själva forskningsläget också stort och inte alldeles lätt att få grepp på. Under våren 1985 genomförde Krigsarkivet i Stockholm i samarbete med Genealogiska föreningen en enkät, där vi uppmanade personer som forskade kring soldaterna på en rote, i en by eller i en socken att ta kontakt med oss. Resultatet blev synnerligen gott och vi fick in svar från Skåne i söder till Norrbotten i norr. Förhoppningen är att detta enkätresultat i någon form kommer att publiceras, t e som en liten forskarförteckning.

Samtidigt understryker denna enkät hur spridd forskningen är och naturligtvis måste vara. Många - sannolikt alltför många - arbetar hårt i arkivens forskarsalar och får fram intressant resultat om en trakts soldater utan att dessa uppgifter publiceras eller på annat sätt når ut till andra som forskar i samma trakt. Till en del är det självklart att det måste vara på det viset, men ibland kan en hel del dubbelarbete undvikas och nyttiga och trevliga kontakter etableras om forskarna får veta om varandras existens. För de flesta släktforskarförteckningar gäller ju att endast en ringa del, om än ofta de mest aktiva av forskarna står med där.

I Skaraborg pågår sedan hösten 1983 ett intressant projekt, där man försöker registrera samtliga ca 52000 indelta soldater som funnits i länet. Arbetet bedrivs i anslutning till stifts- och landsbiblioteket och man har i skrivande stund samlat in ungefär 11000 knektar. Den övervägande delen av arbetet har utförts av enskilda släkt- och hembygdsforskare, som helt enkelt delat med sig av sina kunskaper till projektet. På det sättet kan man få in uppgifter som det annars skulle ta mycket lång tid för ett begränsat antal personer att samla in. Dessutom skapas en uppgiftsbank dit många släktforskarer kan vända sig för att få råd och upplysningar, dvs tvåvägskommunikation. Att det dessutom via detta projekt skapas många nyttiga personliga kontakter gör inte denna arbetsform mindre intressant.

Frågan är om inte detta vore en väg att gå. Varför skulle inte de regionala eller lokala släktforskarföreningarna kunna ta sådana initiativ i mindre skala och därmed se till att mycket av den intressanta information om våra soldater, som finns hemma i många släktforskares skrivbordslådor sprids. Flera lokala släkt- och hembygdsföreningar har också tagit steg i denna riktning med soldat- och torpinventeringar i sin trakt. Denna relativt nya och spännande inriktning på soldatforskningen gör att vi kan hoppas att få alltmer kunskap om de enskilda soldaterna och deras familjer, inte minst sett i relation till den trakt och de människor, där de verkade.

Lars Ericson

STOR SLÄKTFORSKARDAG PÅ AXVALL

300-årsminnet av indelningsverkets tillkomst firades i Skaraborgs län med en jubileumsvecka på Axvall den 2-9 juni. En av dagarna - 7 juni - ägnades släktforskning med rubriken knekten och släkten. Som enda släktforskarföreningar medverkade då Skövde genealogiska förening och vår förening. Bland övriga medverkande märktes Krigsarkivet, landsarkivet i Göteborg och SVAR i Ramsele. Härtill kom Soldatregistret, som flyttat ut från länsbiblioteket i Skara och inrättat sig i utställningsbyggnaden på Axvall.

Utställningsbyggnaden dominerades av en försvarsutställning - skärmutställning - som armén ordnat och en historisk utställning med uppbyggda interiörer från soldattorp mm. Krigsarkivet hade en stor skärmutställning och representerades på släktforscardagen av Lars Ericson, som svarade på frågor och visade. SVAR hade några skärmar och visade på släktforscardagen mikrofiche och svarade på frågor. Tord Bylund hade rest ner. Skövde genealogiska förening var representerad och hade lagt fram en del tryckt material. Landsarkivet i Göteborg hade några skärmar men gjorde inte mycket väsen av sig. Ingen representant på släktforscardagen. Soldatregistret hade full verksamhet, tog emot uppgifter om soldater från besökare och förde in i pärmar samt datorregistrerade och besvarade frågor om soldater. Björn Lippold berättade att man fått in ca 500 uppgifter om soldater från allmänheten under veckan. Under släktforscardagen hade man en ständig ström av besökare.

Själva hade vi gjort i ordning en ny skärmutställning om fem skärmar, som fanns där hela veckan. På släktforscardagen var ordf i DIS samt jag och Björn där och svarade på frågor och visade och berättade. Björn hade tagit med en "Step One" och kunde visa DISGEN på denna. Jag höll mig huvudsakligen till registren och kunde dels visa färdiga register till kyrkböcker och dels visa hur inmatningen gick till på en ABC 80. En sammanställning över alla med soldatanknytning i personbenämningen i Tydje kyrkböcker fram till 1825 kunde också visas. En ny tredje upplaga av "Släktforskning i tiden" hade färdig-

ställt och kunde delas ut.

Släktforskdagen avslutades med tre föredrag. Gunnar Arnborg talade på folkmål om vad de gamle har att berätta och visade sig vara en fängslande berättare. Lars Ericson från Krigsarkivet berättade intressant om detta arkiv och soldatforskning. Tord Bylund berättade till sist om SVAR och mikrofiche.

Totalt besöktes utställningen under veckan av över 6000 personer. Enbart på släktforskdagen kom omkring 1000 personer. Utställningen kan ses som en stor framgång. Själv hade vi i DIS många intresserade besökare och vill gärna föra fram ett särskilt tack till utställningens ledning för att vi fick komma med som medverkar på släktforskdagen.

PO

+++++

TITLAR MED MILITÄR ANKNYTNING I EN KYRKBOK.

I soldatforskningen kan man starta med att gå igenom olika arkivalier, främst kyrkböcker och regementsrullor, och notera uppgifter om alla i resp arkivalie som haft anknytning till det militära. Vanligen begränsar man sig geografiskt, man tar t e endast med soldater från viss socken.

Har man tidigare fört över arkivaliens uppgifter till dator underlättas sökningen väsentligt. Är det en kyrkbok kan man göra en sammanställning av alla personer med personbenämningar, som har militär anknytning med hänvisning till var i arkivalien och i vilken egenskap (far till barn, fadder etc) personen förekommer. Sedan kan man gå till forskningsregistret och där få en sammanställning av alla uppgifter i arkivalien om de funna personerna. De kan ju även finnas på många ställen i arkivalien utan att vara utpekade med militär anknytning.

På försök har jag gått igenom Tydjes födelse-, vigsel- och dödbok 1688-1825, som jag har datorregistrerat, och tagit fram alla personer med militär anknytning. Antalet sådana blev knappt 600 i ett material på ca 16000 rader. Antalet olika per-

soner blir dock väsentligt lägre, då många personer förekommit flera gånger. Följande personbenämningar fann jag:

Adjutanten
Avskedade fältväbeln
Avskedade soldaten
Avskedade soldatänklingen
Avskedade vicekorpralen
Avskedade soldatänkemannen
Beväringskarlen
Båtsmannen
Dragonen
Fanjunkare
Fältväbel
Fordom mönsterskrivaren
Förridare
Furir
(Fälbordaren ?)
Fältväbeln vid Tössbo kompani (för Slommerud)
(för Ånimskog)
För majoren Amelgren, rustmästaren
Föravskedade soldaten
Förare
Förlovade soldaten, tiggaren
Gamla förlovade soldaten
Gamla avskedade soldaten
Gamla föravskedade soldaten
Giftn avskedade soldaten
Kadetten
Kapten
Klarinettblåsaren
(Kommissarien ?)
Löjtnant
Löjtnanten i Torpane
Majoren
Skrivaren
(Markscheidern ?)
Mönsterskrivaren
Regementskvartermästaren
Regementsskrivaren
Rustmästaren
Ryttaren
Sergeanten
Soldaten
Soldaten, änkemannen
Soldaten av Västmanlands regemente
Soldaten, avskedade
Soldaten för Bolet
Soldaten för Västana
Soldaten för Rolfsbyn
Soldaten för Rolfskärr
Soldaten för Säbyn
Soldaten för Topperud
Soldaten för Ålerud
Soldaten, gamla
Soldatsonen
Torparen, avskedade soldaten
Tremänningen
Tremänningssoldaten
Volontären
Vargeringskarlen
Vice korpralen

Och på kvinnosidan:

Fanjunkare E Norstrands hustru
Fänriksskan
Furir Borgqvists hustru
Fru, kaptenskan
Gamla furirskan
Gamla soldathustrun
Kaptenskan
Kapten Dan Svinhufvuds hustru
Kapten E M Belfrages hustru
Korpralen Hemlog Bergmans hustru
Löjtnantskan
Löjtnant Kruskopfs hustru
Majorskan
Rustmästare Borgquists hustru
Soldathustrun
Soldaten Toppes hustru
Soldat Råbergs moder
Soldatänkan
Ryttaren Gabriels moder
Överstinnan

Med de namn som finns knutna till personbenämningarna kan man sedan gå in i forskningsregistret och finna samtliga uppgifter i kyrkboken om resp person.

PO

+ + + + + + + + + + +

SOLDATREGISTRERING I SKARABORGS LÄN

Stifts- och landsbiblioteket i Skara har för att förbättra samarbetet mellan amatörforskare och universitetsforskare på det humanistiska området bildat en Forskningssamverkanskommitté i Skaraborgs län (FOSAM). Statliga pengar erhålls för detta. Inom ramen för FOSAM startade hösten 1983 ett stort forskningsprojekt, som innebär en totalinventering av alla indelta soldater i Skaraborgs län. Projektledare är Björn Lippold. För FOSAM finns en särskild expedition - FOSAM-expeditionen - upprättad vid Stifts- och Landsbiblioteket i Skara.

Som mål för forskningsprojektet anges:

- att registrera indelningsverkets knektar
- att dokumentera torp och boställen, stamgårdar och rusthåll
- att initiera lokalhistoriska studier och inventeringar inom området genom studiecirklar och enskilda amatörer
- att genom högskolan ge metodisk vägledning och bedriva studier och

forskning inom området vad avser socialhistoria, sociologi, databehandling mm

att publicera resultat som rapporter, lokalhistoriska studier mm.

Hittills har man huvudsakligen arbetat genom att från släkt- och hembygdsforskare samla in uppgifter om soldater, vilka förs upp på särskilda blanketter. Dessa förvaras sedan geografiskt sorterade i pärmar. Över 10000 soldater finns f n registrerade.

Genom att arbetet bedrivs i nära kontakt med släkt- och hembygdsforskare stärks kontakterna med dessa.

PO

+ + + + + + + +

KRIGSARKIVET OCH SOLDATFORSKNING

På släktforskar dagen på Axvall den 7 juni höll Lars Ericson från Krigsarkivet ett intressant och instruktivt föredrag om sitt arkiv och soldatforskning.

Upprinnelsen till krigsarkivet var alla de kartor man ritade centralt. Dessa kom att utgöra grundmaterialet i det krigsarkiv som bildades. Sedan har tillförts material från de olika regementenas arkiv.

När man i sin släktforskning saxar sig bakåt i tiden i kyrkans längder, generation för generation, kommer man förr eller senare att träffa på någon som anges vara soldat. För att få veta mer om honom kan man gå in på de militära arkivalierna, i första hand generalmönsterrullorna, vilka finns från indelningsverkets tillkomst år 1685.

Bakgrunden till generalmönsterrullorna är den stora mönstring - generalmönstring - av regementets folk, som skulle ske vart tredje år. Hela regementet skulle ställas upp på hedden och inspekteras, varvid protokoll fördes, vilket blivit kallat generalmönsterrulla. Under en tid reste kung Karl XI själv från hed till hed och inspekterade.

Skaraborgs regemente omfattade 8 kompanier om 150 soldater eller totalt

1200 soldater. Dessa ställdes vid mönstringen samtliga upp på heden. Mönstringen började med lifkompaniet och dess 150 soldater. Först kom kompanichefen, sedan högre officerare och därefter trumslagare/trumpetare. Till sist togs soldaterna fram i nummerordning från nr 1 till nr 150. Var och en fick lämna ledet och stiga fram när det blev hans tur.

När en soldat gått fram antecknades i rullan hans namn, noterades hur uniformen skötts, soldatens längd, ålder mm. Sedan fick han återgå. Ibland återfinns både soldatnamn och soldatens tidigare namn, t e Per Krut, tidigare Jonsson. På militär sida bekymrade man sig inte om födelsetidpunkt och plats. Man kunde t e nöja sig med att skriva västgöte. Åldersuppgifter i rullan är ofta osäkra.

Regementsskrivaren som skötte pennan vid mönstringen förberedde sig ofta noggrannt. Han gjorde i ordning 150 rader, en till varje soldat. En del skrev även av förra rullans uppgifter. Man kan t e finna samma ålder, som vid förra mönstringen trots att soldaten nu måste vara 3 år äldre. Soldatens längd kan variera rätt mycket från år till år - det gick ganska fort. Det som dock alltid är korrekt är tjänstgöringstidens längd. Man kan gå tillbaka till den första rulla, där soldaten är med och sedan till sista.

Generalmönsterrullorna togs fram i fyra exemplar. Ett gick till Krigskollegium i Stockholm, ett gick till landshövdingen, ett till regementschefen och ett delades på kompanicheferna.

Generalmönsterrullorna - krigskollegiets exemplar - finns på mikrofilm. Landshövdingens exemplar finns - för Skaraborgs regemente - på landsarkivet i Göteborg. Regementschefens och kompanichefernas exemplar finns, då de är bevarade, i regementsarkiven på Krigsarkivet. I dessa senare kan finnas ytterligare kompletterande uppgifter.

Flertalet släktforskare nöjer sig med att titta i generalmönsterrullorna. Men då - ansåg Ericson - börjar det intressanta, nämligen att söka i regementsarkiven, vilka finns i Krigsarkivet i Stockholm.

I regementsarkivet kan man t e finna rullor från mönstringar mellan generalmönstringarna, uppgifter om kommender-

ingar, kontrakt med rotebönder, syneprotokoll från torpinspektioner, uppgifter om krigstjänstgöring mm.

Mellan generalmönstringarna fanns bl a de s k brödmönstringarna, vilka hade med mat att göra.

Kommenderingar kan ha varit till Karlsborg, till kanalbygge etc. Man kan hitta soldaten i kommenderingsrullor med förteckning över alla som skulle iväg på t e ett bygge, dels vid avfärden och dels vid återkomsten. Inte så sällan står att han förolyckats eller skadats. Från senare delen av 1800-talet kan man också finna sjukrullor.

I kontrakten med rotebönderna kan man finna hur stor markbit soldaten fick till sitt soldattorp eller vilken lön han skulle få. Kontrakten finns huvudsakligen från början av 1800-talet och framåt.

Syneprotokoll finns från tillträdet till soldattorpet och vid frånträdet. Har man tur har skrivaren varit ambitiös och gått från rum till rum - stuga, ladugård, visthusbod och ägor har beskrivits. Detta gäller även officersbostäderna.

Vid krigstjänstgöring finns inmönstring- eller embarkeringsrullor. Man får datum när soldaten åkte ut. Efter strider fördes rullor för att se vilka som saknades etc. Detta gäller t e i Gustav III:s ryska krig. Man kan få uppgifter om soldaten är sårad, tillfångatagen etc.

Det är bara en kategori krigsfångar, som vi vet något mera om, nämligen karolinerna från Poltava. Ett svenskt lönekontor upprättades nämligen i Moskva för dessa, vilket förde rullor. I Stockholm räknade man sedan ut vilken lön de hade att fordra när de kom hem. En del kom tillbaka efter freden 1721 men en del kom hem först på 1730-talet. De rullor som fördes ger också en del om familjerna. Det finns också s k suppliker - dvs begäran från t e bara att få ut faderns lön om denne försvunnit i Poltava, stupat där eller blivit tillfångatagen. Personregister finns till dessa suppliker. Detta är det enda ställe i de militära handlingarna då man finner uppgifter om soldaternas anhöriga.

Krigsarkivet har således mycket att ge släktforskaren när det gäller yrkeskategorin soldater även om dessa uppgifter från början ej var framtagna för släktforskare utan för helt andra syften. Ericsons fina föredrag bör ha ökat skarorna av släktforskare, som söker sig till Krigsarkivet.

PO

+ + + + + + + + + + +

FORSKAR DU OM INDELTA SOLDATER ?

Vi på Krigsarkivet är intresserade av att få kontakt med Dig som forskar om indelta soldater från perioden 1680-talet - 1900 talets början. Tillhör Du de forskare, som registrerar de indelta soldaterna i en by, socken eller kanske ett kompani ? I så fall kan Ditt arbete bli till glädje för andra forskare samtidigt som tidsödande dubbelarbete undviks. Dessutom kan Du bidra till ökad kunskap om indelningsverkets fotsoldater, ryttare och båtsmän under drygt 200 år. Tycker Du att ovanstående beskrivning passar in på Din forskning - tveka inte - tag kontakt med oss på Krigsarkivet och berätta om Din forskning. Adress: Krigsarkivet, 115 88 Stockholm. Tfn 08/782 6919 (arkivarie Lars Ericson).

+ + + + + + + + + + +

LÄTTARE SLÄKTFORSKA I FINLAND ÄN I SVERIGE

Några intryck från en resa till Helsingfors.

Nyligen var jag över till Helsingfors, besåg staden under Leif Metters ciceronskap, besökte Riksarkivet och Genealogiska Samfundets bibliotek och deltog i föreningens för Datateknik i Släktforskningen vårmöte.

Det var vår. Solen lyste inbjudande, det var vindstilla. Hamnen var full av is men gatorna torra och fina. I

Botaniska trädgården hade de första snödropparna slagit ut och i öppningen mellan mot växthusen snedställda brädluckor kunde man se blommande julrosor. Men krokusen hade inte slagit ut och domherrarna var kvar - de hade ännu ej flyttat ut till skogen.

Nere vid salutorget pågick kommersen för fullt med fisk, grönsaker, honung och varor av mångahanda slag och små provisoriska kaffeserveringar inklämda mellan stånden. Leif tog oss med till Sibeliusmonumentet med orgelpiporna, till Tempelkyrkan, som är nedsänkt i berget med en stor kupol till tak och som har så god akustik att den ofta används för konserter, och till den ryska katedralen nere på Skatudden vid hamnen. Vi gjorde en rundtur, som började med de fint restaurerade byggnaderna längs norra Esplanaden, där bl a svenska beskickningen ligger, förbi östra Centrum med nya höghus med utsikt över havet till ett fint villaområde på Brändö med många diplomatvillor och en ny fin irakisk ambassadbyggnad. Vi gjorde en sväng över norra delarna av staden och kom in i ett område med äldre hus av likformig säregen stil - hela området skulle bevaras enligt beslut. Sedan kom vi så småningom via hamnområdena ner mot centrala delarna igen med Domkyrkan och Senatstorget och de strax ovanför liggande Riksarkivet samt Ständernas hus, i vilket senare Genealogiska Samfundet har sitt bibliotek och sin expedition.

Staden visade sig således från sin bästa sida. Det var roligt att se med vilket intresse man bevarat gamla byggnader men att man även byggde helt nytt.

Släktforskning var dock huvudintresset för besöket och det var med spänning jag gjorde mitt första besök på Riksarkivet. Där fanns två stora läsesalar, en äldre och en nyare. Släktforskarna höll huvudsakligen till i den äldre. Man fick dra i en ring, som hängde ned från taket i ett snöre för att öppna dörrarna till läsesalen. Den äldre läsesalen påminde något om kungliga bibliotekets läsesal hemma med böcker längs väggarna i mer än en våning. Längst ned i salen fanns de avskrifter av födelse-, vigsel- och dödböcker, som tagits fram för tiden 1648 till 1850 på initiativ av Genealogiska Samfundet. Böckerna som

vanligen kallas "svarta böckerna" täckte hela nedre sidan av läsesalen. De var numrerade och jag kunde se nummer upp till 803. Dessa böcker användes flitigt. Bordet framför var täckt av lästa böcker. Man fick själv ta fram böckerna men ej sätta in dem. Jag sökte själv hitta den enda Finlandsanknytning jag stött på i min släkt, Margareta Juslenia, enligt uppgift född i Åbo 1825. Jag fick tag i den av de svarta böckerna, som täckte Åbo svenska församlings födelseböcker tiden 1736-1850, men hittade henne tyvärr ej där. Vi letade efter Juslenius i repertitoriet från 1943, utgivet av Genealogiska Samfundet, men tiden rann iväg och jag kunde inte fullfölja sökandet.

De svarta böckerna innehåller således avskrifter av landets samtliga födelse-, vigsel- och dödböcker fram till och med ca 1850. De togs fram inom Genealogiska Samfundet, som fortfarande äger dem men nu har dem deponerade i riksarkivet. Osmo Durchman startade framtagningen av avskrifterna. Han fick anslag och kunde avlöna en skara damer, som satt och skrev av kyrkböckerna. De svarta böckerna är mikrofilmade. Kopior av filmerna finns åtminstone på resp landsarkiv. I Riksarkivet finns filmer till de mest sönderlästa exemplaren av avskrifterna.

Bredvid den äldre läsesalen finns en rad små rum - arbetsrum för forskare och lärum för mikrofilm. Av de senare fanns sex i en följd, som låg på ena sidan av en gång - på den andra låg arbetsrummen. I flertalet filmrum fanns tre läsapparater av äldre men bra modell; totalt var antalet 16. Vid mitt besök på lördagen var alla utom en av läsapparaterna upptagna.

De svarta böckernas avskrifter av äldre kyrkböcker är - även om antalet fel är litet - en sekundär källa, vars uppgifter bör kontrolleras mot originalen innan de kan tas för gott. Originalen kan studeras på mikrofilm.

Den andra för släktforskarna särskilt intressanta källa, som finns på riksarkivet i Helsingfors är sammanställningen av uppgifter från jordeböcker, mantalslängder och tiondelängder mm, som gjordes av Jalmari Finne (1874-1938) och kallas Generalregister över bosättningen i Finland (se riksarkivets skrift nr 7). Arbetet påbörjades i senare delen av 1920-talet. Generalregist-

ret står inte framme utan måste beställas fram. De täcker åren 1539-1809 och enbart landsbygdsbefolkningen. Böckerna täcker inte hela Finland, utan i huvudsak endast sydvästra Finland jämte ett område i Österbotten. För varje socken tas de olika gårdarna upp och under varje gård anges de personer, som varit upptagna på gården i respektive källa. Uppgifter ur olika källor tas upp efter varandra under gårdsnamnet. För att lättare skilja uppgifterna i de olika källorna åt är de skrivna med olika färg; blått, brunt, grönt, rött etc. Till höger om den första kolumnen i ett uppslag finns ett antal kolumner gällande var sitt år. Gäller uppgifterna i den första kolumnen år 1611 gäller de följande kolumnerna åren 1612, 1613, 1614 etc. Är uppgifterna lika under flera år har uppgifterna skrivits ut första året och sedan endast satts en bock i kolumnerna för följande år.

Generalregistret finns även på mikrofilm och är därmed även tillgängligt på landsarkiven. Vid läsning på film förlorar man dock identifieringen av källa genom färgen.

Riksarkivet är öppet alla vardagar mellan kl 0800 och 2000 och på lördagar mellan 0800 och 1400.

Genealogiska Samfundets bibliotek är inrymt i Ständernas hus; nära riksarkivet. Biblioteket har status som forskningsbibliotek, varigenom det dels är möjligt att låna böcker därifrån till annat bibliotek och dels ger Samfundet möjlighet att utnyttja den statliga centralen för bytesverksamhet av publikationer. Bytesverksamheten med utlandet avseende Samfundets kvartalsskrift Genos går genom denna bytescentral. Biblioteket har särskild bibliotekarie anställd av Samfundet. Det är inrymt i två våningar. Antalet band är omkring 34000. Av särskilt intresse är publikationerna från de Baltiska Staterna, främst Estland och Lettland.

Genealogiska Samfundet är ett självständigt Samfund i vars verksamhet biblioteket och utgivningen av Genos intar en central plats. I övrigt anordnar man årligen släktforskardagar tillsammans med någon lokal förening mm. I stadgarna står bl a att

"Samfundets ändamål är att främja

genealogisk och personhistorisk forskning i Finland samt att sprida kännedom om dess resultat. Samfundet kan jämväl verka som centralorgan för landets släktforskarföreningar och kan främja och stödja deras verksamhet samt strävar att även i övrigt utveckla samarbetet på släktforskningens område. För att fullfölja sin uppgift utger samfundet en tidskrift och andra publikationer samt upprätthåller ett bibliotek, inom vars ramar samfundet samlar, ordnar och bringar i användning tryckt och otryckt material av olika slag inom området för genealogi och personhistoria. Samfundet anordnar möten med föredrag, bedriver skolnings- och kursverksamhet samt anskaffar och förmedlar utan vinningssyfte släktforskningstillbehör."

Förutom Riksarkivet och Genealogiska Samfundet besökte jag den nya föreningens, Föreningen för Datorteknik i Släktforskningen vårmöte och berättade om registerframtagning till kyrkböcker. I den följande diskussionen slog ordföranden i föreningen Helsingfors släktforskare, Nils Kock, bl a fast att register behövs, det är ingen tvekan om det. Som första registerprojekt för datorföreningen diskuterades att ta fram personregister till Helsingfors kommunböcker. I deras tidskrift skulle komma en serie artiklar över vilka register som finns vid de olika landsarkiven. I nästa nummer skulle början ske med landsarkivet i Åbo. Finansiering av registerframtagning diskuterades, varvid bl a framkastades att man kunde ta betalt för varje förfrågan som besvarades med hjälp av framtagna register.

För att återknyta till rubriken till denna artikel är det då lättare att släktforska i Finland än i Sverige? Här kan man kanske ha olika åsikter beroende på vad man hänsyftar på. Det jag vill föra fram gäller vad som gjorts för att underlätta forskningen. I Finland har man skrivit av alla äldre kyrkböcker och även fört över dessa avskrifter till mikrofilm. Detta gör de äldre kyrkböckerna läsliga på ett helt annat sätt än hos oss, vilket underlättar släktforskningen väsentligt. Vill man tränga längre tillbaka i tiden - före kyrkböckernas tid - finns generalregistret för Finland, som ger sammanställningar för en stor del av landet av uppgifter ur jordeböcker, mantalslängder mm, vilket gör dessa lättillgängliga på ett helt annat sätt än hos oss och som ger möj-

lighet att relativt enkelt nå tiden före kyrkböckerna ned till mitten av 1500-talet. Dessa två saker tycker jag är så betydelsefulla vid en bedömning av släktforskningsmöjligheterna i våra båda länder att man kan säga att släktforskning är lättare att bedriva i Finland än i Sverige.

PO

+ + + + +

GENOMBROTT I USA FÖR DATORN I SLÄKTFORSKNINGEN

William Hoffer - frilansjournalist - skriver i den amerikanska tidskriften "Popular Computing" juni 1985 om datorer och släktforskning och pekar bl a på det genombrott för datoranvändning i släktforskningen, som skett mellan 1982 och 1984. Han låter en släktforskare Bill Johnson berättat. Denne säger att först till 1982 års årliga möte med NGS (National Genealogical Society) hade programvara för datorhjälp i släktforskningen blivit mera allmänt tillgänglig. Vid mötet var det många som var intresserade av datorn för släktforskning men ej tillräckligt intresserade för att satsa pengar på datorer. Vid motsvarande möte 1984 visade det sig att det inte var någonting som höll igen. Släktforskarna hade skaffat sig datorer, visste hur de skulle använda dem och kunde ställa relevanta frågor. Skälet för släktforskarnas entusiasm är ganska uppenbar. Det blir snart stora mängder personuppgifter som släktforskaren behöver hålla reda på och då är det skönt att ha en dator med vars hjälp man kan hålla reda på dem alla.

Bill Johnson har en Heath/89 dator med en typskrivare (NEC) och använder Roots/89 programvara. Han tar med sig datorn över allt till träffar med olika släktgrenar. Folk kommer fram till honom och frågar "Hur är jag släkt med den och den". Jag tar fram deras namn i databasen och med ett tangentnedslag kan jag sedan visa att de är "third cousins twice removed" eller vad det kan vara. Han kan också lätt få fram en fyra generationers antavla för en person - "the key worksheet for any genealogist".

Som en brist i nuvarande programvara ser Bill Johnson svårigheterna att direkt föra över en intressant släktgren, som någon annan släktforskare har i sin dator direkt till sin egen dator. I dag måste det föras över via pappersutskrift. Men han tror denna möjlighet snart kommer.

Släktforskarna är entusiastiska redan över de möjligheter datorn ger idag, men när det gäller framtiden med möjligheter att få uppgifter ur stora databaser blir de verkligen hänfödda. Som exempel tar Johnson möjligheterna att söka de av hans förfäder som kom från Tyskland till USA på 1880-talet i den stora immigrationsvägen. I dag kan han inte klara av att söka dessa uppgifter, då han inte vet var någonstans i de 130 filmrullar utan register, som uppgifterna finns. I Riksräkivet i Washington DC finns ytterligare mängder av material, som är svåråtkomliga pga brist på register. Han nämner tull och immigrationshandlingar, folkräkningar och militära uppgifter. Han hoppas att åtminstone alla maskinskrivna handlingar skall kunna läsas med optisk läsare och därigenom föras in i databaser. Men skrivmaskinen uppfanns först 1868 och det tog tid innan den började användas i större utsträckning. Han har dock inga förhoppningar om att få in allt handskrivet material i databaser. Han pekar på de isolerade databaser, som redan finns och i vilka man kan söka med dator över telefon. Han nämner Accelerated Indexing Systems, som har flera folkräkningar - från 1860, 1870 och 1880 - i en databas och att i Staten Kentucky håller man på och tar in mycket av sitt arkivmaterial i en databas. Även mormonernas arbeten nämns.

PO

+ + + + + + + + + +

MORMONREGISTREN

1984 års upplaga av mormonfichen har nu kommit. De innehåller ett utdrag ur mormonernas databas. Det vi fått är ett utdrag gällande svenskar i denna databas. Uppgifterna är huvudsakligen framtagna genom genomgång av svenska kyrkböcker, men har även erhållits ur av enskilda mormoner insända släktöversikter.

Nytt i årets upplaga är att två uppställningar finns, den ena som förut

med sortering på efternamn och förnamn som andra sorteringsgrund efter län och den andra med enbart förnamn som andra sorteringsgrund. Antalet mikrofiche har bara härigenom i stort fördubblats. Den nya upplagans fiche-antal är 320 medan den föregåendes (1981 års) är 117, vilket visar att även en hel del nytt material tillkommit.

Var det nya är har jag ännu inte helt hunnit konstatera. Det ligger dock inte i Kristianstad län, som ser ut att vara oförändrat. För Älvsborgs län har underlag hämtats ur följande 32 församlingars kyrkböcker:

Alingsås	Järbo
FV 1688-1860	FV 1656-1661
Alingsås landsfs	F 1688-1860
F 1805-50	V 1694-1861
V 1844-61	Kullings-Skövde
N Bäcke	FV 1688-1706
F 1744-1859	FV 1768-1775
V 1734-1799	Lena
N Bredared	F 1705-1852
FV 1688-1723	V 1705-1855
N Dalskog	Lerum
F 1707-1861	FV 1744-96
V 1702-1861	Långered
Erikstad	F 1705-38
FV 1763-1813	Naglum
Fullestad	F 1701-34
F 1705-1812	Råggård
Gestad	F 1689-1860
F 1763-1783	V 1687-1708
Gunnarsnäs	V 1725-1859
F 1703-1876	Rännelanda
V 1708-1851	F 1675-93
Gårdhem	F 1701-1876
F 1688-1779	V 1725-1868
V 1688-1750	Rödene
Hemsjö	F 1801-60
F 1688-1860	Rölunda
V 1688-1861	F 1717-1858
Hyssna	V 1717-1860
F 1681-1750	Siene
V 1690-1750	FV 1700-51
Hålanda	Steneby
F 1687-1861	F 1688-1859
V 1693-1860	V 1688-1861
Högsäter	Strängsered
F 1688-1860	F 1692-1876
V 1686-1861	V 1692-1802
	V 1805-76

Sundals-Ryr
FV 1779-1818

Ulricehamn
F 1688-1803
V 1688-1871

Sättila
F 1681-1742
V 1690-1742

Östad
F 1694-1861
V 1672-1860

Töllsjö
F 1681-1763
V 1681-1764

Sedan 1981 års upplaga har således följande församlingar tillkommit i Älvsborgs län (Jfr SFN nr 9 s 15)

Bredared	Rännelanda
Bäcke	Rölanda
Dalskog	Steneby
Hålanda	
Högsäter	
Järbo	
Råggård	

Några har kompletterats nämligen

Gunnarsnäs
Hemsjö
Strängsered.

Tidigare erbjudande att sända in frågor till mig om sökta personer finns med på fichen står kvar. Ange vilka län jag skall söka i. Svar erhålls så fort möjligt om kuvert med full frankering medsänds.

PO

+ + + + +

FAMILJEREKONSTRUKTION

Med familjerekonstruktion avses samman-knytning av uppgifter om enskilda personer och därur rekonstruktion av familj och släkt. Detta är av intresse inte bara för släktforskare utan även inom t e viss medicinsk och historisk forskning. Ibland är man där intresserad av att söka släktskap inom större grupper av människor och strävar därför efter att genomföra sådan rekonstruktion så automatiserad som möjligt. Därvid kommer datorn snabbt in i bilden.

Ian Winchester vid universitetet i Toronto i Canada tar upp familjerekonstruktion i mikrodatorns tidevarv i en skrift utgiven av Demografiska databasen i Umeå. Uppsatsen är ett bidrag till den konferens avseende användning av befolkningsregister i historisk forskning, som ägde rum i Umeå i augusti 1984.

Ian Winchester strukturerar området och ger en översikt över detta för de senaste 15 åren. Han konstaterar att inom den medicinska forskningen finns det första arbetet publicerat redan 1967. Inom historisk forskning - där uppgiften är svårare då man hanterar äldre, ofullständigt och ofta felbemängt material - är uppgiften svårare. Inom detta område kom man igång senare och de första publicerade arbetena kom först 1970.

Winchester tar upp problem i familjerekonstruktion och ger exempel från olika forskares arbeten. Han diskuterar även hur problem kan lösas. Han konstaterar bl a att namnvariationer tillhör de mest väsentliga problemen, särskilt i Canada, där man inte i samma utsträckning som i Sverige kan lita till annan identifierande information såsom födelse-tidpunkt och - församling. Namnvariationer diskuteras för engelska förhållanden.

Redan i titeln på uppsatsen återfinns ordet mikrodator. Winchester är positiv till mikrodatorns användning för familjerekonstruktion, vilket Jan Sundin från databasen i Umeå, som skrivit förordet instämmer i. Han tar upp mikrodatorer på ett par ställen och pratar förhoppningsfullt om Apple's Lisa och Mackintosh, men har inget substansiellt att ge på området. Han tycks inte ens känna till vad t e Péliissier i Frankrike har gjort med sin Apple II eller våra arbeten med ABC-maskinerna.

Winchester har också avsnitt om matematisk teori bakom familjerekonstruktion mm.

Winchesters uppsats har intresse för den översikt över området och den analys av problem med exempel han ger. Vad han säger om mikrodatoranvändning är dock för allmänt för att ge något - uppenbarligen har han inga erfarenheter av sådan användning att bygga på. Ordet mikrodator verka vara löst påklustrat.

Ian Winchester: Record linkage in the microcomputer era: A survey. Demografiska databasen i Umeå, Newsletter no 3.

Några tidigare artiklar i SFN med anknytning till familjerekonstruktion:

Stavningsnormering av person- och
ortsnamn av Lbg; SFN nr 4 sid 11.

Hemdatorn - nytt arbetsredskap i
fransk demografisk-historisk forsk-
ning; SFN nr 18 sid 7.

Register till kyrkböckerna under-
lättar släkt- och hembygdsforsk-
arens arbete; SFN nr 19 sid 10.

PO

+ + + + + + + + + +

EN AV ÅRTIONDETS STÖRSTA KULTUR- HISTORISKA HÄNDELSE

I en artikel i Östgöta-correspondenten (850712) tar förre landshövdingen i Östergötland Per Eckerberg upp invigningen av landsarkivet i Vadstena slott efter det nära 100-åriga provisoriet. Han säger att slottet har undergått en fantastisk restaurering, vilket är den märkligaste insatsen under flera årtionden när det gäller kulturhistorisk byggnadsrestaurering i vårt land. Men invigningen var en beklämmande företeelse. Han konstaterar hur såväl centrala kulturpersonligheter som massmedia svek evenemanget - en av årtiondets största kulturhistoriska händelser. Han säger att om motsvarande händelse ägt rum i Stockholmsregionen skulle situationen varit helt annorlunda. En ändring måste komma till stånd om man vill utveckla kulturen och om man överhuvudtaget vill få tillstånd en positiv utveckling i Östergötland på berörda områden. "Man förstår att gamla begrepp sådana som "provinsen" och "landsorten" fortfarande dominerar tänkandet i Sverige, trots politikernas malande decentraliseringssvada. Storstadsmaffian låter sig ej rubbas, smalspårstrafiken fortsätter".

Landsarkivets återinvigning redovisades i Östgöta-Correspondenten 850508.

SFN fick först i efterhand reda på invigningen och har därför inget att rapportera från detta tillfälle.

PO

+ + + + + + + + + +

FEL I REGISTER

Att fel finns i register till bl a kyrkböcker är ofrånkomligt. Därför bör alla uppgifter som tas ur ett register jämföras med originalet. I Amsterdams stadsarkiv hade man gjort en sådan kontroll lätt för släktforskaren med register och själva handlingen på mikrofiche lätt tillgängliga på självbetjäningsbas (se SFN nr 17 sid 6).

Självfallet bör man vid registerframtagnings söka få så få fel som möjligt. Är var och varannan uppgift felaktig minskar värdet av registret radikalt. Är i stort sett alla uppgifter riktiga kan man lita på registret och det blir ett verkligt användbart verktyg för släktforskaren.

Några undersökningar på tillgängliga registers korrekthet har jag inte sett. I sommar fann jag på biblioteket i Åmål det register som landsarkivet i Göteborg tagit fram för Dalsland gällande personer med släktnamn i födelseböckerna fram till 1801. Jag tog då tillfället i akt att göra en jämförelse av stickprovskaraktär mellan dessa och våra register till Tösse, Tydje och Ånims-kogs kyrkböcker. Jag tog namnet Bergman och fann i landsarkivets fadersregister infört 102 sådana uppgifter, i modersregistret 3 och i ett hänvisningsregister 11. Det senare gav endast hänvisning från modern till hennes man medan de andra uppgifterna gav datum, barnets namn och församling. Av uppgifterna i fadersregistret gällde 28 st födelser i Tösse, Tydje eller Ånimskog. Av dessa stämde 20 överens med motsvarande i våra register, två kunde jag inte återfinna i våra register medan 6 avvek i datum för födelsen.

Av de två uppgifter jag inte kunde finna berodde den ena på att två sidor i kyrkboken saknades på den mikrofilm, som vi använt. Den andra uppgiften har jag ännu ej undersökt. Omvändningen - födelseuppgifter i våra register som saknas i landsarkivets är ej undersökt.

De sex fall med avvikelser mellan registren kontrollerades mot mikrofilm. Olikheter gällde följande. Uppgifterna i landsarkivets register nämns först:

1. 1728-04-29 mot 1728-03-29
2. 1787-11-30 mot 1786-11-30
3. 1758-01-31 mot 1758-03-31
4. 1760-09-11 mot 1760-09-10
5. 1794-04-12 mot 1794-03-28
6. 1792-10-08 mot 1792-10-15

Notisen som gav upphov till avvikel-
elsen i fall 1 var rörigt skriven med
tillägg och överstrykningar. Osäkert
vilken månad det egentligen gällde.
Går att tolka både som april och mars.

I fall fyra gäller avvikelserna dagen.
Datum är skrivet längst in till höger
på en vänstersida. På filmen finns en
rundning på sista siffran som en vän-
sterparentes, vilken gjort att vi tol-
kat den som en nolla och ej en etta.
Högerdelen är skymd. Kontroll mot ori-
ginalet har dock ej gjorts.

I övriga fall; 2), 3), 5) och 6) är
de högra (våra) siffrorna utan minsta
tvekan de korrekta. I fall 6) kan man
på filmen lätt se hur den felaktiga
siffran 8 tillkommit.

I detta stickprov hade våra register
således klart mindre antal fel än
landsarkivets. Dock måste betonas att
det var ett litet stickprov och lands-
arkivets register anses vara bra och
ha få fel.

PO

+ + + + +

FEL I MIKROFILMEN

Det viktigaste materialet för alla
släktforskare är födelse- vigsel- och
dödlängderna i de olika församlingar-
nas kyrkböcker. Vanligen läser forsk-
aren på en mikrofilmkopia av kyrk-
boken. Går det inte att finna sökt
person på filmen drar man snabbt sluts-
satsen att personen ej finns med. Detta
är oftast riktigt, men undantag finns.
Nyligen stötte jag på ett sådant undan-
tag. Det gäller film XY 797 och födel-
selängden i Tydje församling i C2. På
film saknas sidorna 210 och 211.
Uppenbarligen har man vid fotografer-
ingen av någon anledning hoppat över
detta uppslag i kyrkboken. Det är inte
alltid så lätt att se att en sida sak-
nas. Även om man upptäcker att ett
sidnummer saknas är det inte säkert
att någon sida med detta nummer finns
i kyrkboken. Sidan kan ha förstörts
under årens lopp.

Risken att missa en kanske viktig
uppgift p g a att en sida hoppats
över vid filmningen kan naturligtvis
elimineras om man konsekvent åker
till resp landsarkiv och letar i ori-
ginalhandlingen. Då detta av flera
skäl ej är önskvärt och dessutom i-
bland ej möjligt - Även på landsar-
kivet får man i allt större utsträck-
ning titta på filmkopior - vore det
bättre om vi till en början kunde
få fram en förteckning över sådana
sidor som saknas på filmen p g a att
de hoppats över vid filmningen.

Är det någon, som träffat på någon
annan sådan "bortglömd" sida, skriv
en rad till mig, så skall jag publi-
cera uppgiften här i SFN.

De födelseuppgifter som fanns på det
filmen XY 797 saknade uppslaget upp-
tog följande födelsenotiser:

Larses och Catharinas dotter Britta
född på Slädekjarr 1754-01-27

Halfwor Björnssons och Anikas son
Jonas född på Sjögar 1754-02-04

Larses och Lenas son Jonas född på
Åhleru 1754-03-05

Anderses och Marits son Olof född på
Klöfwen 1754-03-06

Pelles och Elins son Pehr, född på
Kyrkerud 1754-03-10

Swens och Marias dotter Catharina
född på Slädekjarr 1754-03-14

Häradshöfding Bergmans och Maria Hes-
selgrens dotter Maria Christina
född på Rålfskjarr 1754-03-28.

Jag har nu tagit in dessa födelsenot-
iser i datorn och skall köra om vårt
Tydje-register, så att uppgifterna
kommer in på sina rätta platser i
registren. Möjligheten härtill är en
av fördelarna med datorframtagna reg-
ister.

PO

+ + + + +

DAGENS DEBATT:

REGISTERFRAMTAGNING

Efter artikeln om registerframtagning under rubriken dagens debatt i förra numret av SFN har jag fått sex brev med inlägg nämligen från Per Ahlén i Lidköping, Jan Faith Ell på Ekerö, Anders Höglund i Kristinehamn, Bertil Stalefors i Linköping, Christer Strahlert i Stockholm och Stig Henrik Viklund i Skellefteå. Som komplettering till artikeln sände jag ut en skrivelse till ett antal släktforskarföreningar och arkiv, bifogade SFN nr 19 och det föredrag jag höll i Helsingfors nyligen om registerframtagning och ställde tre frågor:

1. Till vilka arkivalier anser Ni det mest angeläget att personregister kommer fram?
2. Finns hos Er någon/några som är intresserade av att hjälpa till med registrering antingen som avskrift av handlingar på papper eller med hjälp av persondator (ABC 80) på kassettband?
3. Hur ser Ni på att starta med register till vigsellängder?

Jag har hittills fått svar från 6 forskarföreningar och 4 arkiv nämligen Gästriklands GF, Götene SF, Kalixbygdens FF, Skövde GF och Östgöta GF samt landsarkiven i Lund och Härnösand samt stadsarkiven i Malmö och Stockholm.

Jag börjar redovisningen av det inkomna i detta nummer av SFN och fortsätter i nästa. Kanske kommer det publicerade att väcka tankar och ge synpunkter för ytterligare inlägg i debatten.

Varmt tack för alla redan inkomna inlägg i debatten och brevsvår. Det är angeläget att få registerfrågorna belysta från olika håll så att vi kan få igång en registerverksamhet med en vettig inriktning.

PO

Stig Henrik Viklund, Skelleftebygdens släktforskare

Hej - Rubriken frågor avseende registerframtagning finns med i senaste SFN innehållande en intressant uppmaning om synpunkter.

Jag framlade det inför styrelsen i Föreningen Skelleftebygdens Släktforskare.

Ordföranden, Carl David Bredberg, kunde direkt påvisa att register är intressanta rörande kyrkböcker (alla kategorier), bouppteckningar, mantalslängder, domböcker samt emigranthandlingar. De övriga närvarande instämde.

Frågan om hur registerframtagning skall ske m fl frågor kommer att behandlas av vår "dator-utredare" Mats Böberg, Skelleftehamn.

I och med att det faktiskt är en diger frågelista kommer vi möjligen att börja skriva ett förslag till svar i samband med arbetsutskottet den 22 augusti. Hoppas det inte är för sent.

Med vänlig hälsning.

+ + + + +

Holger Sjöstedt, Södra Västerbottens Genealogiska Förening, Umeå

Hej, - Ser att Du är i registertagen och det är ju bra. Register kan man inte få för mycket av. Man önskar att alla hembygdsböcker var försedda med personregister och i vissa fall byregister. Vi hade planer inom föreningen på att göra sådana, men har inte orkat med. Åtminstone ej än.

Redan att man tolkar svår text är givetvis av stort värde för många nya släktforskare. Vi har därför huvudsakligen sysslat med renskrivningar ur äldre material.

Beträffande Dina konkreta frågor svarar jag följande:

1. Det mest givande register jag kan tänka mig är register för bouppteckningar.
2. Vet ej. Man bör vara duktig maskinskrivare.
3. Vigsellängder i vårt län ger litet. Oftast bara kontrahenterna och dom kände man oftast förut. Vi har en del vigsellängder i avskrift, som vi ej maskinskrivit. Möjligen skulle vi kunna föra över dessa på kassettband.

Med släktforskarhälsning.

+ + + + +

Per Ahlén, Lidköping:

Registerframtagning - synpunkter.

Syftemålet ("övergripande målet") med framtagning av register till kyrkböcker och andra handlingar av intresse för släkt- och hembygdsforskare bör inte enbart vara att underlätta arbetet för nya forskare. Även etablerade forskare, både amatörer och de som forskar yrkesmässigt, skulle ju ha nytta av registren. Det eftersträfvade målet bör därför vara register, så utformade att de är till nytta för alla släkt- och hembygdsforskare.

Vad så registerframtagningens genomförande beträffar är det väsentligt att inte greppa över för mycket på en gång. De handlingar, vilka uppräknas i punkt 2 i sammanställningen på sid 13 i SFN nr 19 är alla förvisso viktiga och intressanta. Men att inom rimlig tid kunna upprätta register till alla dessa vore omöjligt. Å andra sidan skulle framtagning av register till enbart vigselböcker innebära en alltför snäv begränsning. Visserligen får man i en vigselnotis fatt på två individer. Men i vigselböckerna anges som regel endast namn och respektive kontrahentens hemvist; den sistnämnda långtifrån alltid särskilt exakt. Dessutom kan det ofta vara svårt att identifiera en individ, som endast anges med förnamn plus patronymikon. Vanligt var förr att ett eller ett par dopnamn under långa tider dominerade namngivningen i en trakt både när det gäller mans- och kvinnonamn. Denna sedvänja har medfört att långa rader med samma kombination av dopnamn och patronymikon kan förekomma i längderna, trots att de avser olika individer. Men register, grundade på en kombination av innehållet i vigselböcker och husförhörslängder, skulle kanske kunna ge släkt- och hembygdsforskarna värdefull hjälp och därmed underlag för deras eget fortsatta sökande i andra slags kyrkböcker, domböcker etc samt inte minst i den omfattande hembygds litteraturen. Den sistnämnda kan förresten i många fall ge släktforskaren ytterst värdefulla upplysningar och ledtrådar.

I en strävan att ytterligare begränsa registrens omfattning vore en utväg att till en början inskränka sig till att taga fram enbart register för tiden från husförhörslängdernas och vigselböckernas begynnelse fram till tiden omkring 1800. Ty det är ju som

sagt "när man kommer bakåt till tiden före 1800 som svårigheterna, i synnerhet för nya forskare, börjar". (Red anm. Husförhörslängderna börja dock vanligen långt efter vigsellängderna).

Vad så medverkan i registerframtagningen beträffar är det givet att intresset för register till kyrkböckerna skulle vara störst för församlingarna i de trakter, i vilka vederbörande har sina flesta rötter. Men hur gör man då om man såsom i mitt fall saknar varje släktmässig anknytning till den trakt, i vilken man nu bor och de trakter, som ens förfäder verkade i ligger långt därifrån. Skall man manne tänka på devisen "Vi är alla släkt" (som jag har uppsatt överst på hyllan med släktforskningshandlingar) och med lika stort intresse medverka i arbetet hemmavid?

Framtagning av register med datorhjälp är väl det enda praktiskt möjliga tillvägagångssättet och därför självklart. Lika givet bör vara att arbetet skall läggas upp så att överföring till central databank kan ske icke enbart senare utan så att detta kan göras direkt. I vart fall bör detta vara DIS- målsättning. Kanske kan DIS träffa avtal med ABC-klubben om att få disponera deras anslutning till Stockholms Datacentral, varvid DIS-medlemmar inom Storstockholm kunde svara för arbetet på centralen i släktforsknings-sammanhang. Det kommer inte att dröja många år innan innehavet bland privatpersoner, även släktforskare, av datorer blir avsevärt mera spritt än vad som är fallet i dag. En uppgift för DIS bör vara att i god tid dessförinnan driva på så att möjlighet skapas att från egen dator (eller från bibliotekens?) gå in i ett centralt register för släktforskning.

Så länge bibliotekens intresse för anskaffning av mikroficheutrustning är lika ringa som idag bör de framtagna registren förutom i databasen och på disketter även tillhandahållas i form av på papper utskrivna register.

Igångsättningen av registerframtagningen bör föregås av utbildning av dem, som utfäst sig att medverka. Kanske kan studieförbunden intresseras att hjälpa till härvidlag. Som kursledare i lämpligen regionalt ar-

rangerade veckoslutskurser i registerframtagnings skulle DIS-medlemmar kunna tjänstgöra - i vart fall om de dessförinnan fått en central "duvning" hos DIS i Linköping.

Så den ekonomiska sidan. Framtagning av register i den omfattning, som här diskuteras, för att inte tala om fullständiga register till alla kyrkböcker etc, skulle givetvis medföra kostnader, vilka skulle flerfaldigt överstiga de resurser, som DIS förfogar över. Den vanliga utvägen att söka bidrag från landsting och statliga institutioner är nog inte framkomlig i dessa ekonomiskt bistra tider. Vi släktforskare, både vi som är medlemmar i DIS och andra, får nog vara beredda att utföra arbetet på helt ideell bas om det skall bli något av detsamma. Kostnader kommer de ändå att bli (och stora sådana) för tillhandahållande av datorer, lokaler, papper etc. Jag kan dessvärre ej ge någon anvisning beträffande hur medel härför skall kunna anskaffas.

Ovanstående var några synpunkter på det intressanta ämnet registerframtagnings. Jag önskar till sist den inom DIS tillsatta arbetsgruppen all framgång i dess arbete.

Med vänlig hälsning.

+ + + + +

Anders Höglund, Värmlands släktforskarförening och Rudskoga sockens hembygdsförening:

Jag ordförande i Värmlands Släktforskarförening, har just avslutat genomläsning av SFN nr 19 mars 1985. Dagens debatt, sid 25-27 fick mig att "fatta skrivmaskinen".

Jag läste inlägget dels i egenskap av ordförande i VSF, dels i egenskap av ivrig påhejare av lokal forskarverksamhet i Rudskoga sockens hembygdsförening, där jag enligt årsmötesprotokollet är studieledare. Jag håller helt och hållet med signaturen PO om att det behövs register och också register på register. Under läsningens gång tänkte jag omväxlande pessimistiska och optimistiska tankar.

De optimistiska tankarna kom över mig när jag förstod att jag inte är ensam i uppfattningen att man bör göra ministerboksregister. Det finns de som högt och tydligt basunerat ut att jag är en galning, som vill lägga ner tid

på sådan verksamhet. Hur som helst har jag börjat lite smått, dels med en mikrofilm- och arkivkatalog, dels med en katalog över Rudskoga socken och delar av Visnums häradsprotokoll och kontraktspostarkiv, samt översikt över SC-rullarna för Värmland. Dessutom håller jag på att på kortsystem registrera vigselboken för Rudskoga. Nästa steg i min tankegång är registrering av flyttningslängderna i Rudskoga à la Bertil Grundström i Tranås.

Så långt är allting väl men nu börjar problemen. Signaturen PO skriver: "Hur skall då registren tas fram? Att så skall ske med datorhjälp är utom all diskussion." Det är nu mina pessimistiska tankar tar form. Jag är bara galen på ett sätt, nämligen som släkt- och hembygdsforskare, ej som datoranvändare och jag är övertygad om att många tänker som jag. För att uttrycka det på ett annat sätt, jag är beredd att bidra med frivillig arbetsinsats för att göra register, men jag saknar kunnande och ekonomiska möjligheter att göra det med dator. Ska jag och alla andra, som sitter och "handarbetar", sluta med det och invänta det ovissa ögonblick då det dyker upp en släktforskande datamänniska med min hemsocken som specialområde eller skall jag fortsätta utan dator? Kan jag handarbeta fram något användbart utan datamaskin?

Det var mina funderingar i egenskap av studieledare i Rudskoga Hembygdsförening....

Med vänlig hälsning

+ + + + +

Bertil Stalefors, Linköping:

I SFN nr 19 1985 omtalas i en artikel att man med register slipper arbeta med gammal svårläst skrift. Senare i samma artikel rekommenderas forskaren att kontrollera alla uppgifter, eftersom felaktiga tolkningar alltid kan komma in i registren. Slutsats: den enskilde forskaren måste själv behärska läsning av gamla handstilar. I äldre tid uppstår ofta identifikationsproblem med flera personer med samma namn och där man inte med lätthet kan avgöra vem som är den rätta. Man kan då ibland få svaret i t e ett sockenstämmoprotokoll eller någon annan stans i ar-

kiven. För att kunna göra ett sådant avgörande måste forskaren träna på gamla handstilar.

Register kan inte ersätta traditionella släktforskarverktyg. När man forskar i sin släkt får man genom den direkta kontakten med källmaterialet impulser att vidga sitt perspektiv utöver den egna släkten, vilket leder till fördjupade arkiv- och litteraturstudier. Detta leder till bättre insikter om den bygd och den tid våra förfäder levt i

Registrens uppgift borde väl snarare vara att befrukta den traditionella släktforskningen genom att göra svår- funna uppgifter lätt tillgängliga.

Jag skall nu övergå till att redovisa några synpunkter på de i samma nr av SFN ställda frågorna om registerframtagning.

Punkt 2. Till vilka handlingar är register intressanta.

Inom de nämnda grupperna av handlingar kan man se åtskilligt som skulle vinna i åtkomlighet med register. Samtidigt kan man se vilka enorma insatser var och en av dessa skulle kräva för att registret skulle bli rikstäckande och inte bara punktinsatser.

Begränsningar är uppenbart nödvändiga. Vad gäller kyrkoarkiv kunde registrering av Födde, Vigde och Döde begränsas till tid innan det finns bevarade Husförhörslängder. Som ett genomsnitt kunde man sätta år 1800. I ett första steg kunde man försöka att få ett större geografiskt område registrerat såsom ett helt kontrakt. Det kunde då bli ett användbart hjälpmedel för en större krets. Man kunde donera ett exemplar av detta register till aktuellt landsarkiv och länsbibliotek. På försättsbladet passar man på att informera om registerarbetet och om DIS. Samtidigt informerar man om registrets existens på anslagstavlan. Förhoppningsvis kunde man då nå flera som kunde vara behjälpliga att framställa register över allt större områden.

Bland de många handlingar i kyrkoarkiven som det skulle vara fördelaktigt att ha personregister till vill jag framhålla sockenstämmo- och kyrkostämmoprotokollen. Dessa kan ge utförliga berättelse ur förfädernas liv men för att hitta något krävs åtskilligt letande.

Vad angår personregister till Husförhörslängder, vilket inte finns vid

landsarkivet i Vadstena, så kan väl inte en förening ta på sig hela detta arbete. Vi kunde ju gemensamt ta oss an en eller flera volymer från de besvärliga städerna som en punktinsats. Detta kunde på ett konkret sätt få landsarkivet att inse vad DIS-programmen kan användas till.

Bland de övriga handlingar som nämns vill jag framhålla domböckerna. Dessa är en förnämlig berättande källa men för att verkligen få utbyte av dem krävs att man går igenom dem under hela livstiden för varje ana.

Ett register häradsvis, där man kunde få uppgift om en viss person omnämns i domböckerna, antingen som kärke, svarande, vittne eller eljest omnämnd med uppgift om var skulle utgöra ett förträffligt hjälpmedel.

Angående punkt 6: Hur skall registerframtagningen organiseras vill jag bidra med en idé: Man kunde dela upp arbetet i två deluppgifter:

1. Excerpering
2. Databehandling

Man kunde använda tryckta excerperingsblanketter speciellt anpassade till datainmatningsrutinerna. Dessa kunde fyllas i vid besök i en forskarsal. Vid ett annat tillfälle kunde inmatning ske från dessa listor och inte nödvändigtvis av samma person.

Två skäl tala för detta:

1. För att kunna mata in direkt från källan krävs tillgång till dator, egen läsapparat samt kontinuerlig tillgång på källmaterial (egen mikrofilm)
2. Om man delar upp uppgifterna behöver inte varje person samtidigt behärska läsning av svåra handstilar och datatekniska operationer. Detta torde avsevärt öka kretsen av personer som kan medverka i registerframtagandet.

Vad gäller frågan om enskilt arbete- grupparbete så anser jag det vara självklart att det krävs en gemensam ansträngning på ett gemensamt utvalt klart definierat projekt. För att få fram register som täcker större områden krävs insatser från många personer.

Excerperingsarbetet ger ju också möjlighet att träna upp läsförmågan. Man kunde också tänka sig att arrangera läsövningar i föreningens regi.

Slutligen angående tillgängligheten tycker jag att man borde sträva efter att tillhandahålla ett exemplar av varje register till berörda forskningsinstitutioner som landsarkiv och länsbibliotek. Det är på dessa ställen DIS har störst möjlighet att nå fram till en större krets av potentiella medlemmar.

Bifogat är ett förslag till blankett för domboksregistrering med 12 kolumner:

1. efternamn
2. förnamn
3. yrke
4. församling
5. fastighet
6. förekommer som
7. målet gäller
8. domslut
9. år, tingsperiod
10. signum
11. mål nr
12. sida

För 6) föreslås följande förkortningar: S= svarande, K=kärande, V=vittne och O=omnämnd.

För 8) föreslås förkortningarna: U= uppskjutet, D=dömd, F=frikännande.

För 9) anges: VT=vinterting, ST=sommarting, HT=höstting, UT=urtima ting.

+ + + + +

Jan Faith-Ell, Ekerö:

Angående registerframställning.

Medlemmarna i DIS tycker med all säkerhet att datorframställda register för olika grundmaterial är mycket önskvärda.

Men hur få fram alla dessa register? Svårigheterna är många. Arkiven har inte råd och bör i första hand använda resurserna till bevarande och åtkomst till gamla handlingar.

Vilka släktforskare kan tänkas vilja och ha möjlighet att framställa register? Följande förutsättningar bör vara uppfyllda.

1. Man måste ha förmågan att läsa gammal handstil. Det gäller att även kunna klara tolkningen även när den är svår. Annars blir registerkvaliteten ej tillfredsställande. Hur många släktforskare gör det idag? Sannolikt under 1000.

2. Ha tillgång till grundmaterialet. Man bör antingen disponera en Vidialog eller microficheläsare hemma. Att låna Vidialog på sitt bibliotek eller utföra arbetet på ett arkiv är sannolikt i jobbigaste laget.
3. Ha ett så starkt intresse för någon socken att man själv har nytta av resultatet. Eller att man av andra skäl vill hjälpa till.
4. Kunna avsätta tid i önskvärd utsträckning för registreringen. Kontroll av resultatet tar även mycket tid.
5. Ha tillgång till en dator på vilken DISREG eller annat lämpligt program kan användas. Ev kan registerprogram i standardutförande användas.

Det är inte många släktforskare, som uppfyller samtliga fem punkterna. Troligen är antalet under tio.

Lösningen kan vara samarbete i små grupper på 2-4 personer som kompletterar varandra. Viktigt är att man inte försöker att gapa över för stort stycke. Förmågan att läsa svår gammal handskrift är troligen det mest hindrande. Kanske kan svårtydda partier sparas till dess någon "läskunnig" har tid att hjälpa till. Den typ av samarbete kan bli mycket utvecklande. Sannolikt ökar man sin läsförmåga väsentligt genom att man hela tiden kan diskutera tolkningen med andra.

Konkret förslag:

1. Låt den av DIS tillsatta arbetsgruppen inventera existerande registreringsprogram och undersöka vilka datorer dessa kan användas på. I uppgiften skall också ingå vilka standardprogram som kan användas.
2. Undersöka om register framställda av olika program kan överföras till enhetlig form och datamedia, vilket skulle möjliggöra samsortering av på olika sätt framställda register.
3. Möjliggöra att DISREG kan köras på flera typer av datorer. Eftersom en stor släktforskarekoncentration finns i Stockholm bör man där till att bör-

ja med anordna en temakväll för registerframställning. Detta kan ske i SSGF och DIS regi. Vid denna denna träff bör man utvärdera intresse och möjligheter att bilda grupper med kompletterande förutsättningar och där gruppmedlemmarna helst även har samma geografiska intresseområden. Vad som registreras är ej så viktigt men givetvis måste dubbelarbete förhindras. Viktigare är att något kommer igång under stimulerande former.

Med hälsningar

På SSGF datakommittés vägnar

+ + + + +

Göran Lindahl, ordf i Östgöta Genealogiska förening:

Broder - ÖGF styrelse har igår diskuterat innehållet i skrivelsen och i åberopade artiklar. Vi beslöt dock att bordlägga besvarandet av frågorna, eftersom vi bedömer att kompletterande information erfordras. Ev bör vi arrangera träff till överläggning mellan representanter för DIS och för ÖGF.

Huvudfrågan restes beträffande den föreslagna registerframtagningens plats i ett större sammanhang. Föreligger risk för dubbelarbete? Finns det någon organisation/myndighet, som har överblick eller insyn i vad som pågår? Är kyrkböcker för genomsnittsförsamlingar det mest angelägna att registrera? Vållar inte de under 1800-talets slut och 1900-talets början snabbt växande städerna de största bekymren för forskare?

Domböcker? - Bouppteckningar?

ÖGF styrelse är beredd att fortsätta överväga frågorna även om vi medger att vi otillräckligt behäskar ärendet. Om fortsatt samtal kan ha någon betydelse för DIS, så ber jag Dig återkomma inför höstens arbete.

Med vänliga hälsningar och tillönskan om en skön sommar.

+ + + + +

Lars Hjelmström, ordf i Skövde Genealogiska förening:

Tyvärr har vi ingen erfarenhet av data-register, men vad vi kan förstå skulle det underlätta väsentligt för oss forskare, framförallt när man kört fast och

den saknade kommer från andra delar av landet.

Vilka arkivalier som är angelägnast är svårt att svara på. Men förslaget att börja med vigselböckerna verkar klokt. Dels är de ej så omfattande som de övriga. Men ändå bra att söka i då de man söker flyttat mellan socknarna i samband med att de gifter sig. Ett annat förslag till register kan vara bouppteckningarna. De finns idag redan i bokform på flera landsarkiv, åtminstone i Göteborg. Kunde man få alla bouppteckningar i samma register, så skulle man snabbt kunna söka rätt på om det finns en bouppteckning på den man söker eller ej.

Det stora problemet blir att få fram forskare, som vill hjälpa till med läsningen. Det fordrar nästan att de som skall skriva av längderna har egen läsapparat. De som har det är inte så många.

Om ni skulle komma igång så skall vi försöka få fram några som hjälper till.

Vänliga hälsningar

+ + + + +

Hans Högdahl, ordf Kalixbygdens Forskarförening:

Personregisterframtagning - synpunkter.

Som svar på Ditt brev 27 april, lämnas följande synpunkter:

Vi har diskuterat registerframtagning inom styrelsen samt med några lärare, som har data som yrke och hobby.

Läget för Kalix är att några medlemmar renskrivit de äldsta delarna av födelselängderna samt påbörjat vigsellängder. Detta eftersom det är svårt för många att klara den dåliga och svårlästa texten. För Nederluleå pågår också renskrift av vigsellängder. De flesta är liksom DIS inställda på att vigsellängder är en bra början. Materialet är inte särskilt omfångsrikt - ger början till de flesta födslar.

Registrering bör gå att ordna på medlemmarnas datorer - själv har jag ABC 802 med diskdrive 830.

Tidsmässigt menar vi att registreringen är klar under 1986, således ett snabbt resultat i sådana här

sammanhang. Återstår sedan det sätt på vilket presentation skall ske. Jag tror resultatet av de mest gångbara sorteringarna bör föras över på papper, eftersom varken bibliotek eller våra medlemmar i allmänhet disponerar dator. Ett framtida problem med datalagring är också det snabba åldrandet hos datasystemen. Min egen utbildning är "hålkortsmässig" - men var gräver man idag upp maskiner för läsning av detta medium? Ändock är hålkort mer åldringsbeständigt än tape och disketter.

Samordning av samtliga Sveriges register är nästa problem - här sitter vi och dubbelarbetar i alltför hög utsträckning - ungefär som korsordsläsare. Vi måste alltså ha en samordnande förening - vilken det nu skall vara.

Under hösten vore det intressant att vid ett medlemsmöte visa våra medlemmar hur släktforskning på dator kan utföras - har DIS möjlighet låna ut något material - naturligtvis listskyddat - så kan vi samtidigt göra lite reklam för föreningen.

...

Vi avvaktar med intresse vad Sveriges övriga amatörforskare kommer fram till för resultat.

Vänligen

+ + + + +

Anna-Greta Näsström, sekr. Gästriklands Genealogiska Förening:

Ang. registerframtagning till arkivalier.

Vid vårt styrelsemöte måndagen den 13 maj behandlade vi den nyligen erhållna skrivelsen och vill försöka ge ett svar omgående.

1. De arkivalier vi i första hand är intresserade av att få register till är vigsellängderna i Gävle stad (Även av intresse för SVAR i Ramsele enligt samtal med Thord Bylund).

Minst lika nödvändigt är emellertid en registrering av Gävle stads husförhörlängder, där det för närvarande är mycket tidsödande att forska.

En i styrelsen var också intresserad av att få ett register till in- och utflyttningsbok i Övansjö, X-län, åren 1861-1895.

2. Hur stort intresse det finns för detta tidskrävande arbete bland våra medlemmar vet vi ännu inte men i dagarna går det ut ett upp-rop om anmälan till mig av intresserade, till vad verkan det hava kan. Samtidigt efterlyser vi ägare av persondatorer.
3. Vi är positiva till detta, men kan ännu ej se när vi skall kunna påbörja ett arbete av den storleksordningen. Men det känns positivt att börja med vigsellängder.

Med förhoppning att det anförda skall vara till någon glädje för Dig i förberedelserna för detta arbete, kan-ske det också är på sin plats att omtala att vår förening endast har ett år på nacken och vi har ännu inte hunnit organisera några projekt bland medlemmarna.

Med vänlig hälsning.

+ + + + +

Ulf Borg, Götene Släktforskarförening.

Svar på fråga 1: Personregister till kyrkoböcker, bouppteckningar, mantalslängder och domböcker.

Svar på fråga 2. Tyvärr verkar intresset för hjälp med registrering åt Er svalt bland våra medlemmar. Men jag, Ulf Borg, skulle kunna tänka mig att hjälpa till med registrering så långt jag hinner med. Man skulle också kunna tänka sig någon form av grupparbete om man kan hitta några intresserade.

Svar på fråga 3. Jag tycker det verkar klokt att börja med vigsellängder, för att de är mindre omfattande uppgiftsmässigt sett. Det kan också vara en första etapp av registrering-en.

Med vänliga hälsningar

+ + + + +

Birgit Arfwidsson Bäck, Stadsarkivet i Malmö

Ang. registerframtagning till arkivalier.

Rubr projekt är mycket intressant och borde ske i samarbete med landsarkiven, eftersom där pågår viss registerframtagning via dator.

Registreringen är viktigt för att

skona originalen och för att underlätta för forskaren. Vilken ambitionsnivå man bör satsa på, kan vara svårt att säga. Klart är att arkiven i nuvarande besparingstider inte kan prioritera registreringen. På flera håll har den mer eller mindre legat nere, eftersom kollning, sortering och utskrift varit en stor flaskhals. Datorer, som de flesta landsarkiv har skaffat, kan innebära att arbetet kommer igång igen. Enskildas frivilliga registreringsinsatser bör vara en tillgång, men det är naturligtvis viktigt med enhetliga registreringsregler, erfaren läskraft och stor noggrannhet.

Malmö stadsarkivs registreringsverksamhet ligger f n nere. Under 1986 räknar vi med att sätta igång igen, sedan vi fått en persondator (vi hoppas så småningom kunna tillhandahålla register och disketter). Registren kommer förmodligen att skrivas ut på papper och bevaras på disketter. Vad registreringen skall omfatta är ännu inte klart. De äldre stadsförsamlingarna är genomgående redan registrerade fram till omkring 1865 med undantag för flyttningslängderna. De inkorporerade församlingarna saknar dock med få undantag husförhålls- och flyttningsregister, medan födelse-, vigsel- och dödsregister finns. Troligen fort sättes registreringen enligt liknande former som tidigare.

Birgit Arfwidsson Bäck
stadsarkivarie

+ + + + +

Jan Dahlin, Landsarkivet i Lund

Ang registerframtagning till arkivalier.

På landsarkivets vägnar tackar jag för brevet den 27 april, där vi ges tillfälle att ge synpunkter på registerframtagningen. Utan att göra anspråk på att vara auktoritet på området vill jag utifrån våra erfarenheter anföra följande.

Landsarkivet strävar efter att registren ska kunna användas av olika grupper av forskare, förutom släktforskare, hembygdsforskare och lokalhistoriker, ekonomhistoriker och demografer, kulturgeografer och alla andra som använder kyrkboksmaterialet.

Vi ser vårt arbete som en grundregistrering som sedan kan kompletteras av varje forskare. De viktigaste filerna blir då grundfilerna för födda (döpta om födelsedatum saknas), vigda (lysningsdatum om vigseldatum saknas) och döda (begravningsdatum om dödsdatum saknas).

Dessa grundfiler ska vara tillgängliga som textfiler (ASCII-filer) i framtiden för att kunna användas av olika forskare för bearbetning. Fältindelningen, ordningsföljden mellan fälten etc kan få variera, men det måste upprättas grundlig dokumentation, som visar hur systemet och posten är uppbyggd.

Sammanställningar ur olika filer (forskningsregister i Ditt föredrag el dyl) kan göras på olika sätt för olika syften. Vi eftersträvar inte någon enhetlig linje här men lösningarna kan naturligtvis vara mer eller mindre bra. Jag tror således att förslaget till forskningsregister kommer att göra många släktforskare mycket nöjda. Vi har också haft tillfälle att diskutera med Olof Cronberg.

Bifogar våra registreringsunderlag, som ser ut som dataskärmar vid registreringen. (ej medtaget i SFN)

Lund i landsarkivet
enligt uppdrag
Jan Dahlin
Arkivarie

+ + + + +

Ingegerd Marell, landsarkivet i
Härnösand.

Ang registerframtagning.

Med anledning av Ert brev den 27 april får landsarkivet meddela följande.

Registerframtagning till i huvudsak kyrkoarkivalier har sedan 1978 skett vid landsarkivets registreringsbas i Ramsele. När det gäller registrering av vigselböcker, vilket i första hand intresserar Er, har bl a samtliga vigselböcker från församlingarna i Ångermanland för tiden t o m ca 1820 registrerats. Utskrift i bokform har sedan skett församlings- eller pastoratsvis. Registerkortet har efter utskriften hopsorterats, så att man fått ett kortregister omfattande samtliga vigda i Ångermanland, uppdelat på män och kvinnor.

Som komplement bl a till vigselboksregistreringen har även i en del fall registrerats uppgifter ur fattigvårdsräkenskaperna, där anteckningar om gåvor till kyrkan vid dop, bröllop och begravningar finns. Detta har skett för tiden före förekomsten av lysnings- och vigselböcker eller för tider då det finns
(forts sid 25)

KORTA NOTISER

DATORLÄSNING AV MASKINSKRIVEN TEXT

Den engelska firman "Oberon International" har tagit fram en utrustning för läsning av maskinskriven text in i persondator av typ Apples Macintosh och Lisa samt IBM PC och IBM-kompatibla maskiner. Utrustningen som kallas "Omni Reader" säljs för US \$ 499 och ansluts till datorn som ett modem. Den sköts manuellt och kan läsa en rad på 2-3 sekunder. Den kan endast läsa fyra olika stilar; Courier 10, Courier 12, letter Gothic och Prestige Elite. Fler stilar uppges komma.

AMIGA VISAR VÄGEN

Amiga är en ny persondator från Commodore, som är känd för VIC 64 och VIC 20. Amiga är intressant för den visar den utveckling som är på gång. Den kan mer än Apples Macintosh och gör det snabbare och har färg, allt till ett lägre pris (kostar i USA \$ 1295). Snabbheten ökas genom att uppgifter som i Mac ligger i programvara förts över till hårdvara (tre nya specialchips). Givetvis har man fönsterhantering och en omfattande grafik. Man kan snabbt dra linjer och fylla ut fält. S k bitmapping, dvs avbildning av minnesutrymme direkt på bildskärmen ger stor snabbhet. Inte mindre än 8 små bitmappade s k "sprites" per rad, dvs små bilder (figurer), som kan flyttas snabbt över skärmen oberoende av bilden i övrigt finns. Man kan välja mellan 5 olika alternativ för grafikbilden från 320x200 punkter med 32 färger till 640x400 punkter med 16 färger. Flera program kan köras samtidigt.

Data: Mikroprocessor: 68000. Arbetsminne (RAM) 256 kb med expansionsenhet 512 kb. Det är utbyggbart med ytterligare åtskilliga Mb, då det är en 32 bitars maskin internt. Det har även 192 kb minne (ROM) med programvara samt 3 specialchips med program i hårdvara. En 3 1/2 tum disk för 880 kb (160 spår) kompletterar. Senare kommer möjlighet till 20 Mb hårddiskminne och optisk skivminne.

SUPERMIKRODATOR

MicroVAX II är det senaste tillskottet bland VAX-datorerna (Digital Eq) Den är helt kompatibel med övriga medlemmar i VAX-familjen men ryms på ett chip i en kapsel. Det är en 32-bitars-dator. Inbyggd med kringutrust-

ning väger den omkring 30 kg och kostar ca 275.000 kr. Datakraften uppges motsvara ungefär 90 % av den för en VAX 780. I en version för grafiska tillämpningar används ett primärminne om 2 Mb, en dubbel flexskiveenhet om 2x400 kb samt en 31 MB Winchester. Bildskärmen har getts upplösningen 1024x864 punkter. En mus hör till.

CHIP MED FORTH

Programmeringsspråket FORTH är i sig relativt snabbt men med programvaran för språket inbyggt i ett chip uppges det bli 100 gånger snabbare. Ett sådant chip har utvecklats vid företaget Novix Inc i Californien.

MINNESKAPSLAR PÅ 1 OCH 4 MB

Västtyska Siemens och japanska Toshiba har överenskommit om samarbete, vilket kommer att innebära att Siemens redan i år kommer att tillverka dynamiska RAM-minnen om 1 Mb. Siemens har tidigare kommit överens med holländska Philips om samarbete som skall leda fram till tillverkning av motsvarande kapslar om 4 Mb år 1989. Utvecklingen går således snabbt vidare från 4 kb kapslar i mitten på 1970-talet via 16 och 64 kb-kapslar till dagens 256 kb-kapslar och nu 1 Mb-kapslar. Utan tvekan kommer detta att sätta sina spår på hem- och persondatorerna.

DATORER ROSTAR INTE

är rubriken på ledaren i Industriell Datateknik nr 8 1985. Inte heller krockar de eller får trassel med växellådan fortsätter man. En dator kan gå hur länge som helst. Det betyder att den installerade maskinparken kommer att förnyas mycket långsamt. Användaren är knappast benägen att byta dator bara för att en ny modell kan hantera 8 samtidiga fönster. Den befintliga maskinen duger gott för t e ordbehandling. Ännu viktigare är att många timmar gått åt för att lära sig hantera maskinen. Den investeringen kastar man inte i sjön i första taget.

APPLE II SÄLJER BÄST

I november förra året hade 2 miljoner exemplar av datorn Apple II sålts. Ledningen för Apple har flerfaldiga gånger försökt skjuta Apple II åt sidan till förmån för nya och kraftfullare datorer, nu senast Macintosh. Men Apple II står kvar som bästa sälj-

are hos Apple. Luxor synes tyvärr ha övergivit sin ABC 80 till förmån för nyare och kraftfullare maskiner.

NYTT FRÅN ABC-KLUBBEN

ABC-klubben har under lång tid tagit fram program för medlemmarna, vilka distribuerats på musikkassetter. Nu ges möjlighet att få programmen även på diskett. Medlemmarna ges även möjlighet att köpa nya disketter till ett billigt pris. Klubben har idag över 1000 programfiler i sin programbank. För ABC 800 har man nyligen fått proffsiga program från Luxor/Diab och mer kommer.

MORMONBIBLIOTEK I VÄSTERHANINGE

I Västerhaninge söder om Stockholm invigdes nyligen ett tempel för mormonerna. I anslutning till detta inrättas ett bibliotek med vissa möjligheter till genealogisk forskning. Några filmrullar med amerikanska folkräkningsuppgifter kommer man inte att ha. Där emot kommer troligen att finnas de svenska mikrofilmerna och utdragen ur mormonernas databank gällande svenskar, de s k mormonfichen (vars senaste upplagavår förening nu fått). På sikt kommer man kanske att kunna direkt från terminal gå in i mormonernas databank i Salt Lake City. Men det kostar naturligtvis pengar.

FLYTTNINGSLÄNGDER FILMADE

Flyttningsslängder för tiden 1860-97 finns nu filmade för större delen av landet. Filmingen är dock ännu ej klar för Västergötland och norra Sverige. Kopior saknas ännu.

KYRKBOKSMATERIAL FRAM TILL 1920 FILMAS

På släktforscardagen i Axvall meddelade Tord Bylund från SVAR att filmning av kyrkboksmaterialet fram till 1920 skall börja 1 juli i år (1985). Tidigare filmat material slutar ungefär vid sekelskiftet. SCB skall svara för filmning av födelse-, vigsel- och dödlängder. De skall bli klara med detta om två år. Därefter skall man gripa sig an med församlingsböckerna i första hand för tiden fram till första världskriget. Troligen omfattar församlingsböckerna från 1890-talet till 1920 lika mycket material som alla tidigare filmade husförhörlängder. Man hoppas på sponsorer inom industrin för denna filmning. I Skåne har församlingar samlat in pengar för att framställa filmer.

SVAR VÄLKOMNAR FORSKARE

Från och med i sommar hoppas SV kunna ta emot forskare i Ramsele. Man kommer att ha mycket material tillgängligt. En katalog kommer att ges ut över allt material, vilken uppdateras två gånger om året. Avgift kommer att tas ut. Ramsele ligger dock långt bort, 100 mil från t e Skara. Jmfr SFN nr 8.

KÖ I VADSTENA FORSKARSAL

Under semestertid har det varit kö till de 32 platserna i forskarsalen i Vadstena. Ytterligare 6 platser finns, men dessa har läsapparater och kan ej "delas ut". Fem personer har fått ställa sig i kö varje dag medan övriga måsteavvisas. Många tillbringar hela sin semester på landsarkivet och får då möjlighet att reservera bord. Tio till tolv av borden går åt till dessa. Släktforskarna dominerar under sommaren. Nästan varje dag kommer amerikanare.

LINKÖPINGSPROJEKTET I UMEÅ I GÅNG

Demografiska databasen i Umeås Linköpingsprojekt omfattande registrering av i huvudsak kyrkboksmaterialet från 1800-talet för ca 35 församlingar i Linköpingstrakten, har kommit igång. Först sker registrering av alla församlingars födelselängder. När detta är klart kompletteras församlingsvis med vigsel- och dödlängder. Registreringen av födelselängder går från början fram till ca 1895. Fadrdar tas ej med. På försök har dock fadrdar tagits med för församlingen St Lars. I dag har ungefär 10 % av födelselängderna registrerats. De första församlingarna är Domkyrkoförsamlingen, Ljung, Vreta Kloster, Skeda, Åtvid och St Lars. Det beräknas ta ytterligare ett år innan alla födelselängder är registrerade. Död- och vigsel-längder börjar man med först om några år och börjar för dessa med år 1800. Arbetet utförs i Haparanda.

EMIGRANTREGISTRET I BENGTSFORS

har nu register över emigranter från alla församlingar tillhörande Bengtsfors kommun samt kopia av motsvarande för Åmåls kommun. Man har för registreringen använt samma blankett som Emigrantregistret i Karlstad. Motsvarande registrering pågår i Mellerud för denna kommun. Uppgifterna är huvudsakligen baserade på husförhörs- och försam-

(forts sid 29)

(från sid 22)

luckor i nämnda böcker.

Som ett ytterligare komplement till vigselboksregistreringen kan man betrakta registret till förteckningar över Charta sigillatapenningar för lysningssedlar.

Exempel på ovan nämnda register bifogas i form av kopior. (ej i SFN)

Ingegerd Marell
tf landsarkivarie.

+ + + + +

Ulla Johanson,, Stockholms kommun,
stadsarkivet.

Angående registerframtagning till
arkivalier.

Stockholms stadsarkiv har hittills inte sysslat med registerframtagning på data utan all exciperering har skett manuellt. Översänder en kopia (förminskad) av ett uppslag i en registerbok, för att visa vilka uppgifter vi tar fram ur arkivalierna.

Stockholms historiska databas, en sektion under stadsarkivet, lär Ni, enligt uppgift, redan ha besökt. Skulle Ni ha ytterligare frågor att ställa till databasen kan Ni närmast vända Er till fil dr Stefan Fogelvik vid databasen

Med vänlig hälsning
Ulla Johanson

+ + + + +

Det är roligt med allt det positiva som möter i dessa inlägg och brev. Jag hoppas det skall gå att åstadkomma ett realistiskt registreringsprojekt, som kan accepteras av alla och som leder släktforskningen framåt. Som tidigare nämnts tar jag gärna emot ytterligare inlägg med synpunkter.

PO

+ + + + +

PRESSGRANNAR

Nya medlemsblad denna gång är "Nytt från Värmlands släktforskarförening" och Kalixbygdens Forskarförenings medlemsblad. Den senare har fått formen av "föreningsbrev". Varmt välkomna.

I förra numret kom det att stå KLGF-nytt nr 8 i stället för KGF-Nytt nr 8. Jag ber om ursäkt för felskrivningen.

Alir-anor nr 1 1985 har bl a en artikel "Från Hammäs till Vita Huset", där Emil Eriksson skriver om amerikana emigranter från Bergsjö och Hassela.

Anbladet nr 19 april 1985 tar upp soldater och soldatforskning. Lars Otto Berg ger en detaljerad skildring av hur generalmönstringen 1792 med Upplands regemente gick till. Ett rotekontrakt och ett brev om underhåll från Vadstena visas. De är från 1876 resp 1907. Urban Johansson skriver om frivilliga skarpskytterörelsen. I numret finns också en rapport från pågående by- och gårdsinventering. Arkivägare erbjuds deponera sina arkiv på centralarkivet i Norrtälje. Nils Sundelius skriver om en stridbar kvinna på 1600-talet.

Anbladet nr 20 juli 1985 tar upp äldre tiders postbefordran, soldatforskning, valloner, statens porträttsamling och domböksforskning mm. Urban Johansson ställer frågor till Anders Norberg om hans soldatforskning. Urban Johansson ger vidare ett referat av ett föredrag av Bernt Douhan om valloner, varav bl a framgår att den senare inom kort kommer med en bok om valloninvandringen i Sverige. Två utdrag ur domböcker publiceras som exempel på vad forskning i domböcker kan ge. Dessa ger uppgifter om tiden före kyrkböckerna men kräver en gedigen kunskap i handskriftsläsning.

Ane nr 28 april 1985 har bl a en recension av boken "Vad kostar det? Priser och löner från medeltid till våra dagar", LT förlag 1984. En utställning om främmande arbetskraft i Danmark före första världskriget, som landsarkivet för Själland ordnat omnämns. Bland arbetskraften fanns även svenskar.

Anno Domini nr 6 juli 1985 inleder med ett utdrag ur bondepraktikan gällande juli månad. Sören Klingnéus refererar ett föredrag vid årsmötet om Vapensmeder i Nerike. En skildring

av föreningens besök i maj i Uppsala med universitetsbiblioteket, dialekt- och folkminnesarkivet samt landsarkivet på programmet ger en översikt i stort över vad som finns på dessa platser. Stadsvandring med Åke är rubriken på sista artikeln som ger en detaljrik skildring av en rundvandring i Nora. Något om Maria Lang kunde jag dock ej finna däri.

Anropet nr 2 1985 har bl a en artikel om landsarkivet i Uppsala och återger en mönster-byordning från 1742 om 37 punkter avsedd att ligga till grund för övriga byordningar i landet.

I Datateknik för släktforskning nr 2 1985 berättar Aarno Pelli (på finska) om de nu till VIC 64 överförda DISGEN-programmen INMAT (Updat) och SLÄKT1. Anneli Mäkinen redovisar personregister på landsarkivet i Åbo. Sammanfattning finns på svenska. Vid landsarkivet har register framställts sedan 1932. Där finns bl a sockenvis uppställt register över lagfarter 1702-1931, ett person-, sak- och topografiskt register framtaget av Svante Dalström för Åbo stad från medeltiden till 1950-talet grundat på stora delar av magistratens och rådstuvurättens arkiv, register till Åbo stads mantalslängder (med fem års mellanrum) 1691-1916 samt register till bouppteckningar. De äldsta bouppteckningarna är från 1706. För Åbo stad täcker bouppteckningsregistret tiden 1796-1841. Domsagornas arkiv är systematiskt genomgångna och de avlidnas namn förda på kort. Leif Methner berättar om ett projekt vid Jyväskylä-universitetet att föra över historieböcker på dator med bl a normalisering av förekommande namn. Programmen är skrivna i Pascal för VAX-11 - dator med UNIX. Han redovisar också resultatet av en enkät bland medlemmarna avseende datorinnehav. Nio har VIC 64, tre har VIC 20 och två har IBM PC. Dessutom har 12 medlemmar redovisat var sin ytterligare dator. Bland de senare återfinns ABC 80. Intresset för gemensam dator var lågt. Intresset för antavlor var obetydligt större än för släkttavlor.

I Hembygdsjournalen nr 24 mars 1985 kåserar Ulla Sköld, ordf i Västerås släktforskarklubb om släktforskning.

I Hembygdsjournalen nr 25 aviseras bl a en artikelserie om databehandling i släkt- och hembygdsforskning med Sören Hansson som ansvarig. Serien skall börja i nr 26 och fortsätta

till i mars nästa år.

I Husförhørsnytt nr 1 1985 berättar Gunilla Wahlström om vad det kostade att ta in på ett gästgiveri på 1800-talet, Elisabeth Wiik berättar om ett par bottiner och Anna Lisa Fredriksson om sin farmors förfäder med utdrag ur Årsunda släktregister. Ulf Borg och Björn Lippold berättar om vad som hänt. Karl-Gustav Mattsson tar upp ämnet grafologi.

I Husförhørsnytt nr 2 1985 lämnas rapporter från Skövde och Tidaholms GF. Anders Larsson skriver om Gyllenlaxsläkten, Kurt Andersson om svenskar i Chicago med anknytning till Skaraborg och Sven Andersson om ett begravningskalas i Öija, Flistad.

I Hällefors Släktforskarklubbs medlemsblad nr 2 1985 fortsätter artikeln om kyrktjuven. Ett utdrag ur domboken från 1664 återges. Redan utforskade Hälleforsläkter förtecknas Bark, Berndt, Berg etc.

I JIS-Nytt nr 22 april 1985 berättar Inger Nemeth om sin farfars farfar hästjägaren Jonas Hollstedt. Sylvia Forss visar ett protokoll från Undersåkers pastorat 1817, som handlar om bruket av kaffe, dryckesvaror, silke och sidentyg. Av bifogad verksamhetsberättelse framgår att medlemsbladet under 1984 kostat 700 kr per utgivning inklusive porto.

Kalixbygdens Forskarförening har sänt ut föreningsbrev av medlemsbladskaraktär till sina medlemmar. Av brevet från den 9. april framgår bl a att man har en Kalix-hörna på biblioteket, där man vill samla kopior av forskningar och antavlor. Bengt-Göran Nilsson och Birger Lindgren har renskrivit de äldsta födelse- och vigsellängderna för Kalix. Även fråga och svar finns. Ett svar ger en utredning om en rustmästare Strålbergs födelseår (1692).

I KGF-Nytt nr 9 1985 fortsätter artikeln om Tre-kors, en medeltida ätt från Värmd.

Roten nr 11 mars 1985 anmäler att föreningens hedersledamot Bertil Lindquist avlidit och ger hans antavla och en översikt över det material i PASSM-serien, som utvisar hans verk som forskare. Lars-Erik Edlund skriver om ortnamn och ger litteraturtips. Stig-Henrik Viklund skriver om mikrokort på Skellefteå museum. Föreningens årsberättelse mm ingår också.

Släkten nr 2 maj 1985 berättar bl a om databasens i Umeå och SVARS projekt MIS - Människan i samhällsomvandlingen, i vilket man för över mikrokortsuppgifter till datorer för att skapa egna databaser i historia. I Sävar har man börjat med sista husförhörslängderna för Sävar. Man har även ett upprop för en cirkel i att använda datorer i släktforskningen till hösten.

Släktforskaren nr 15 berättar att föreningen fått tre egna rum centralt i Ludvika till föreningslokal. I övrigt skriver Lisa Norman om Ludvikas vagga, Jörgen Fryxell ger en släktskapstavla för Jean Fischer och Christina Dahl från Ludvika. Ragnar Engström recenserar boken om Bishop Hill (1969). Några bomärken från Grangärde och en läsövning avslutar.

Släkthistoriskt Forum nr 1 1985 inleder med en artikel om Regementsarkiven i Krigsarkivet av Lars Ericson. Nils Sundelius skriver om hur han fann sina anor bland sörmländska ryttare och Håkan Skogsjö om runor och runristare i Älvdalen. Peter Clausson har bl a recenserat Hembygden 1984 - Dalslands Fornminnes- och Hembygdsförbunds års-skrift och "Gränsbygd - Historia och sägen väster om Stora Le" av Algot Gustafsson. Peter Clausson efterlyser i den senare bl a en släktöversikt över Klevmarkssläkten. En utförlig sådan finns i ET släktförenings meddelande nr 5 och kommer troligen i separat utgåva. Hembygden 1984 ägnas släktforskning i Dalsland och tar upp både källor, forskningsresultat och vem som forskat - en dalsländsk släktforskarförteckning ges.

Släktspejaren nr 3 mars 1985 tar upp städerna Skanör och Falsterbo och utgrävningar i Novgorod, som bl a visar medeltida näverbrev. En emigrantresa 1927 till Quebeck i Canada redovisas i detalj.

I Släktspejaren nr 4 april 1985 berättas om en gren i släkten Grubbe från den gamla norrländska släkten Grubb. En artikel om byalaget finns. Vidare skriver Göran Berglund om samarbete.

Släktspejaren nr 5 1985 har bl a en lång artikel om byalaget.

I Släkttavlan nr 3 april 1985 presenteras Staffanstorps kommunarkiv av Tibor Burel, skriver Barbro Lunsjö om ordboken som hjälpredda i släktforskningen och Anne-Marie Nossler om sin farfar - Carl Gustaf Carlsson Åström. Kronologiskt register ges till Brågarps vigselbok 1735-1820.

Släktforskaren nr 1 1985 har en nekrolog över Olof Christoffersson, fornsakssamlare och hembygdsskildrare i Skytts härad, skriven av Inge-mär Ingers. Läkare-Bok för Landtmannen från 1792 tar Börje Gunnarsson upp och återger bl a en beskrivning av Rödsot. Han visar också exempel på åtgärder vid olika sjukdomar såsom håll och stygn, hur man gjorde konstgjord andning, tog bort vårtor mm. Gamla svenska och danska måttenheter redovisas liksom vigslar i Gislövs församling 1756-1800.

Södertäljeprobanden nr 54 april 1985 tar upp Göta hovrätts arkiv mm.

Södertäljeprobanden nr 56 maj 1985 har en kort notis från By sockens dödbok.

VSBF nr 3 mars 1985 fortsätter med artikeln om tullnären Bengs samlingar. Av numret framgår också att i historiekursen i grundskolan skall hembygdskunskap arbetas in och med den även släktkänedom och släktforskning i någon mån.

VSBF nr 4 1985 tar upp släkten Wiik i Wassor samt fortsättning på artikeln "ur tullnären Bengs samlingar"

VSGF-bladet nr 2 1985 redovisar en riksdagsmotion (av två centerpartister) angående verksamheten vid landsarkiven i Göteborg m fl orter samt en redogörelse för Bottnaryds Pastorat (från 1810). Vi får också veta att föreningens Videolog lånas ut max 2 veckor åt gången för 15 kr, varav 10 för första veckan.

Nytt från Värmlands släktforskarförening nr 3 1984 har bl a ett utdrag ur en broschyr från Belgiska statens turistbyrå om situationen i Belgien, då de första vallonererna emigrerade och något om dessa. En rapport om svårigheterna att få bidrag till föreningen redovisas med protokollsutdrag från myndighet, samt ges en förteckning över filmrullar till värmländska kyrkbocksutdragen från SCB.

Nytt från Värmlands släktforsk.ar-förening 1985:1 redovisar Vall-on-gilletts i Wermland handlingar, som nu finns i Folkrörelsernas arkiv i Karlstad. Medlemsförteckning för Värmlands SF-förening ges, vilken omfattar sex av bladets 14 sidor.

I Västgötatragenealogen nr 1 1985 ställer Ted Rosvall frågan om vi är för snälla och manar oss systrar och bröder i släktforskning. Upp till kamp. Det gäller vår överlevnad. Den lätta bris vi tidigare känt i form av minskat öppet-hållande och försämrade service har övergått i full orkan med hot om totalstängning av våra arkiv, slut med interurbanlån av mikrofilm/fiche och enorma avgifter på pastorsexpeditionerna. Under visa politiker och andra beslutsfattare att Släktforskning är Kultur. Offentlighetsprincipen måste upprätthållas. I övrigt berättar Lennart Jacobsson om hur han fann en släktgård, KG Mattsson om Warholmssläkten (J W Warholms herdaminne) samt om släktforskning och fria aktiviteter i skolan under rubriken "Ung 1985". Nils Olof Olofsson tar upp arkivbeständigt papper och skrift. Rapporter lämnas från lokalföreningarna. Margit Brunnegård skriver under rubriken "Forskarporträtt".

Ätt och Bygd nr 8 maj 1985 visar porträtt och dikt om släktforskning av Werp, klippt ur Svenska Dagbladet 14 januari 1980, men säger inget om varifrån det hämtats. Det är bara att hoppas att man kommit överens med rättsinnehavaren. En presentation av Ottergården, hembygdsgård i Norrfjärden, inleder numret. Avskrifter av födelse-, vigsel- och dödböcker från Piteå lfs jämte kyrkoräkenskaper gjorda av Ulf Holmberg har lånats ut till föreningen. De omfattar delar av perioden 1650-1756. Bishop-Hill-boken recenseras. Blankett bifogas för komplettering av släktforskarförteckningen.

+ + + + + + + + + +

FRÅN LÄSEKRETSEN:

Föreningen DIS
Sturefors

Tack för ett som vanligt synnerligen innehållsrikt nummer. Vi har ingen dator, vi är för gamla att lära oss sådant, men alla andra artiklar är mycket intressanta.

Vi tackar för att Ni arbetar så hårt för att få tidningen så innehållsrik som möjligt.

Med vänlig hälsning

Ulla Dalhammar

Nora Släktforskarclubb

Nora 1985-04-08.

STATISTISK MATRIKEL ÖVER SVENSKA KYRKANS PRÄSTERSKAP ÄR EN GULDGRUVA.

I brev från Salt Lake City i Utah, USA, säger Rolf Magnusson att den statistiska matrikeln är en guldgruva när det gäller att finna adresser till församlingarna i Sverige. Han skriver:

"I Ert April 1984 nummer under Allmänt om Släktforskning, Fråga 2, gällde det om adresser till pastorsexpeditionerna i Sverige.

Jag har under flera år använt en bok, Statistisk matrikel över Svenska kyrkans prästerskap. Den har varit till mycket gott användning för mig. Här finner man adresser till alla församlingarna i Sverige, när dom är öppna och namn på prästerskapet som bor där och sköter tjänsten.

För oss som bor utanför Sverige och behöver skriva till de olika församlingarna, är detta en guldgruva.

Jag vet inte om någon annan kanske skrev till er om samma sak, men denna boken har varit så bra att ha för oss att vi ville låta er veta om den.

Tack

Rolf Magnusson
Senior Reference consultant
Scandinavian area"

+ + + + + + + +

NYA MEDLEMMAR

- 432 Christer Kalin. Östersund
- 433 Bertil Rydin Sparsör
- 434 Lars Åke Goksör Västra Frölunda
- 435 C O Sahlin Täby
- 436 Björn Lippold Skövde
- 437 Göte Ekström Nynäshamn
- 438 Lars Bruhn Uppsala
- 439 R Ramberg Märsta
- 440 Carl Erik Hillborg Sollentuna
- 441 Tore Holmbom Luleå
- 442 Rolf Carlsson Brämhult
- 443 Jonas Medin Linköping
- 444 Sven Gustafsson Tranås
- 445 Valborg Hagsand Solna
- 447 Bertil Kock Linköping
- 448 Rolf Ekelund Kullavik
- 449 Klas Asklof Linköping
- 450 Tommy Östlund Järna
- 451 Bengt Cedergren Stockholm
- 452 Helge Olsson Skara
- 453 Claerense Werngren Ekerö
- 454 Folke Lind Farsta

455 Tomas Persen Alingsås
456 Caj Hector Göteborg

nya prenumeranter:

Herrljunga Folkbibliotek
Tomelilla Bibliotek
The New York Public Library, NY USA

Medlemmar och prenumeranter hoppas
jag skall känna sig varmt välkomna.

+ + + + +

ABC 80 VANLIGASTE DATOR FÖR DIS- MEDLEMMAR

På inbetalningskortet för årets med-
lemsavgift ställdes bl a frågor om
datorinnehav. Ur svaren kan man ut-
läsa följande:

Datorinnehav:

ABC 80	30 st
ABC 800	15 st
Facit DTC	2 st
VIC 64	10 st
Step One	4 st
Apple	3 st
Sinclair	2 st
Övriga	13 st
Summa	79 st

16 medlemmar besvarade frågan om an-
tal inmatade individer i DISGEN.
Tillsammans hade dessa matat in
22.000 individer. Rekordet var 5000.
Eftersom antalet DISGEN-användare är
ca 70 torde totala antalet inmatade
individer därmed vara mellan 50.000
och 100.000.

Sture B.

Närmast föregående förfrågan om dator-
innehav gjordes för två år sedan och
redovisades i SFN nr 13 sid 4. Då re-
dovisades 36 datorer mot nu 79, såled-
es mer än en fördubbling. Antalet ABC
80 var då 24 och ABC 800 3 (4) st. Den
största ökningen kommer på ABC 800,
vilken inräknat DTC nu innehas av 17
personer mot 3 (4) för två år sedan.
Troligen är antalet datorer större
bland föreningens medlemmar än ovan
givna siffror visar. Dels måste man
räkna med visst bortfall och dels kan
finnas flera som inte äger men har till-
gång till t e ABC-datorer.

PO

+ + + + +

(forts från sid 24)

lingslängder. F n går man i Bengts-
fors igenom polisens i Göteborg ut-
vandringsslängder, vilka fås på mikro-
film från Växjö, och för in dessa
uppgifter i sina emigrantblad. Många
förfrågningar görs på emigrantregist-
ret i Bengtsfors. Önskvärt vore att
där få samlat emigrantuppgifter för
hela Dalsland.

SÖKER DU NÅGON ANA I FRANKRIKE ?

Från en professionell fransk släkt-
forskare, P Hacart i Valenciennes,
har jag fått ett brev, där han er-
bjuder sina tjänster. Han forskar
främst i länen du Nord, Pas de Calais,
Somme, Oise, Aisne, Ardennes samt i
Belgien, Luxemburg och Nederländerna.
Timkostnaden ligger på 85 Frs, Här-
till kommer reskostnader för T-banan,
buss eller taxi i större städer, km-
kostnad (1Fr 75) i mindre kommuner
jämfte övernattnings- och måltidskost-
nader samt kopieringskostnader. Han
kan forska i länsarkivet för du Nord
(i Lille) och i arkiven i Valencien-
nes utan reskostnad. Hans adress är
Cabinet Genealogique Hacart, 18 Avenue
Villars, 593 00 Valenciennes, Fran-
krike. Tfn: 297157 (27).

EMIGRANTREGISTRET 25 ÅR

Emigrantregistret i Karlstad firar
i år sitt 25-årsjubileum med bl a
ett 160-sidigt nummer av sin tid-
skrift Bryggan med samtliga artiklar
både på svenska och engelska. För-
utom historik mm finner man en över-
sikt över de samlingar och register
mm man har, vilka är av intresse för
en släktforskare.

EMIGRATIONEN FRÅN ÖSTERGÖTLAND

till USA togs upp i Östgöta Corres-
pondenten 850525. Där visades dia-
gram över antalet utvandrare för
varje år i senare delen av 1800-tal-
et med toppar 1869, 1880 och 1887.
Utvandringen utgick främst från söd-
ra och västra delarna av landskapet.

FRANSKA REVOLUTIONEN

Tidigare har omnämnts det franska
projektet att ersätta telefonkata-
logen med en databank och en dator-
terminal till varje telefonabonnent.
Projektet startade med försök 1978
och blev 1982 permanentat. Den elek-
troniska telefonkatalogen ingår i
"Teletel", som idag är en standard-
tjänst och skall täcka hela Frankrike

1987. År 1992 skall 30 miljoner terminaler vara installerade. (Idag finns 21 miljoner telefoner installerade men 1987 hoppas man att ha 28 miljoner). I dag finns 340.000 (minitel-)terminaler installerade i hemmen (fås utan kostnad) och ytterligare ca 100.000 på kontor mm. Med terminalerna kan man inte bara få telefonnummer utan även söka i samtliga databaser i europeiska databasnätet Euronet. Man kan idag också med terminalen genomföra bankaffärer såsom överföra pengar från sitt eget konto till andras, programmera bankens dator så att fasta räkningar betalas åratals framåt, söka bakåt i tiden för att kontrollera utbetalningar och överföringar samt kombinera överföringar och utbetalningar. Till detta kommer möjligheterna till så kallade "smart cards", som kan automatiskt laddas med 5000 Frs i månaden och med vilka betalningar kan göras.

BRIST PÅ FILM STYR SLÄKTFORSKARNA TILL LANDSARKIVEN

Utlåningen av mikrofilm från biblioteket i Linköping har hållit sig omkring 11.000 filmer de senaste åren. Förra året (1984) uppgick den till 11.590 fördelade sig på lån utom länet: 9236, inom länet: 680 och till hemlån: 1673 st. Inlåningen från andra bibliotek däremot har halverats de senaste fyra åren och uppgick år 1984 till 1360. Orsaken till minskningen uppges vara dels avgiftshöjningar och dels de allt längre köerna vid inlån. Släktforskarna reser då hellre till arkiven eller direkt till aktuellt länsbibliotek. Mikrofiche finns ännu ej för Östergötland men kommer enligt plan om ett par år.

UNIVERSITETSKURS I UMEÅ

En 20-poängskurs om arkivinformatik på moderna medier hålls i Umeå 1985/86. Björn Arkhult är studievägledare. Första sammankomst 13-15 september. Anmälan skulle varit inne redan 15 maj.

FÖRFRÅGNINGSavgift I KARLSTAD

Emigrantregistret i Karlstad tar nu ut 200 kr för en emigrantutredning, som ger födelsetid och plats samt emigrationsdatum och tid.

NY ADRESS

The Society of Genealogists i London har nu adressen: 14 Charterhouse Buildings, London EC1M7BA.

NAMNNORMERINGSPROJEKT I FINLAND

Vid universitetet i Jyväskylä har för databaserad historisk forskning genomförts ett namnnormeringsprojekt avseende förnamn och på dessa bildade efternamn av Päivi Kaulamo m fl. De arbetar med familjeformulär på bildskärmen och bygger successivt upp i datorn ett förråd av namn med tillhörande normerad stavning med vilka alla nyinmatade namn jämförs. Rapport finns från 1985-03-22.

+ + + + +

GF GÅR VIDARE MOT SLÄKTFORSKARFÖRBUND.

Daterat 19 juni kom i augusti brev ställt till landets släktforskarföreningar från Genealogiska Föreningen i Stockholm med förslag till procedurordning för bildandet av Sveriges Släktforskare Riksförbund för kännedom. Enligt denna procedurordning skall ytterligare några representanter för GF föreningar, som idag sakna representant (BGF, HGF, KLGF och ÖGF) adjungeras till GF styrelse. Denna förstärkta styrelse skall fatta beslut om att ta initiativ till instiftande av Sveriges Släktforskare Riksförbund och att inbjuda representanter för andra släktforskarföreningar till GF höstmöte 1985. Höstmötet skall dels utse en interimstyrelse till vilken utarbetat stadgeförslag skall överlämnas, dels utse en valberedning för den konstituerande förbundsstämma, som beräknas äga rum andra halvåret 1986. Interimsstyrelsen skall inbjuda släktforskarföreningar till konstituerande stämma och informera om ekonomiska kalkyler stadgeförslag mm. GF valnämnd har i början av augusti sänt ut ett brev med begäran om förslag till kandidater för interimsstyrelsen föremittan av augusti.

Det verkar som om stadgeförslag med bl a formulering av förbundets uppgifter är helt klart och bara skall beslutas och konsekvenserna därav ifråga om avgifter dras. Ingenting sägs heller om förbundets säte, jag har hävdad att det inte alls är klart att detta måste vara Stockholm. Det framgår inte heller hur man skall göra det nya förbundet till ett helt nytt förbund för släktforskarföreningarna här i landet och inte bara ett utvidgat GF.

PO.

FORSKARFÖRTECKNINGAR

Södertälje släktforskarförening har kommit med en släktforskarförteckning 1985 innehållande uppgifter om 78 forskare. Den ger geografiskt område, släktnamn samt ev övrigt. Både släktnamns (ej son-namns) och ortsregister finns.

Forskarföreningen Alir har kommit med ett tillägg till sin forskarförteckning med två personer.

Släktforskarförteckning för Medelpad 1984 har kommit som MGF småskrift nr 4. Bengt Lidén och Lennart Lindqvist är ansvariga. Förteckningen innehåller 346 namn. För en del av dessa ges dock endast adress. Fyra register finns, släktregister, stamfadersregister, församlingsregister och specialforskningsregister.

+ + + + +

ANVÄNDNING AV DISGEN

Vid köp av DISGEN-programmen får man underteckna en förbindelse vari man förbinder sig att inte vidarebefordra erhållen programvara till tredje part vare sig i nuvarande eller modifierat skick. Denna överenskommelse har tillkommit för att programvaran skall kunna levereras utan kopieringsskydd, så att mottagaren skall kunna göra de ändringar i programmet han/hon önskar och ev föra över det till annan dator, om han/hon så vill. Försäljningen sker till enskilda medlemmar ej till företag eller grupper. Den enskild medlem, som köpt ett program kan således fritt använda det för eget, personligt behov men kan ej kopiera det och dela ut det till vänner och bekanta eller inom någon grupp än mindre sälja det. Följs inte överenskommelsen av den enskilde programmottagaren måste distributionen omprövas, kanske blir det då t e nödvändigt att införa kopieringsskydd.

+ + + + +

NYA BÖCKER

Två nya böcker har kommit, vilka av tidsskäl måste tas upp i nästa nummer av SFN nämligen:

Paul A Andereck & Richard A Pence:
Computer Genealogy, a guide to research through high technology.
280 sidor

Göran Berglund m fl: Vasanejdens

Släktforskare R.F. 150 sidor.

SVARS MIKROFICHE BLIR MÅNGA

Från SVAR uppges att kyrkboksmaterialet finns på 17500 mikrofilmer. Efter konvertering till microfiche får man samma material på 350.000 microfiche. Att hålla ordning på 350.000 fiche kan inte vara lätt. Förutom kyrkboksmaterialet finns rättsmaterial (domböcker mm), boupp-teckningar, mantals- och jordeböcker och militärt material på 38.000 rullar, vilket skulle bli 760.000 microfiche om det konverteras.

+ + + + +

KURS I DATORANVÄNDNING FÖR SLÄKTFORSKARE

Föreningen för datorhjälp i släktforskningen, DIS, ordnar i Stockholm den 12/13 oktober en veckoslutskurs i användning av DISGEN-programmen för släktforskning. Med dessa program kan man skriva in i datorn insamlade uppgifter om den egna släkten. Sedan kan man med datorns hjälp ta fram och skriva ut an- och släkt-tavlor för önskade personer samt göra register och livslinjedigram mm. Hela släktböcker kan framställas.

Kursen hålls i Medborgarskolans lokaler, Sveavägen 84 (vid Rådmansgatan). Antalet platser är begränsat. Till förfogande står 10 datorer ABC 800 med diskettenhet ABC 830 och skrivare. Vi räknar med två deltagare per dator. Tre instruktörer kommer att finnas tillgängliga. Inga förkunskaper krävs. Kostnaden är ännu ej fastställd men torde bli omkring 400 kr. Medlemsskap i DIS krävs. Utförligare program kommer att finnas efter 1 september och sänds till de som anmält intresse.

Anmälan före 20 september till sekr i DIS, P O Bergman, Hjortronvägen 89, 590 54 Sturefors, tfn 013/52693. Ange om hjälp med inkvartering behövs.

+ + + + +

MÖTE OM REGISTERFRAMTAGNING

Föreningen för datorhjälp i släktforskningen, DIS, ordnar i Stockholm torsdagen den 10 oktober ett möte om framtagning av register till kyrkböcker. Bl a presenteras de nya sk forskningsregistren. Exempel på fram-

tagna register både på papper och mikrofiche visas. Avsikten med mötet är att försöka få igång registerverksamhet med DISREG-programmen i Stockholmsregionen.

Mötet äger rum i rum A i Vasastadens Föreningsgård, Karlbergsvägen 32 A med början kl 19.30.

Preliminärt program:

1. Varför register ? Registerframtagnings, kort historik. Exempel på med DISREG framtagna register.
2. Hur går registerframtagnings till ?
3. Kaffe
4. DIS projekt för registerframtagnings
5. Ev demonstration av registerframtagnings med DISREG på ABC 80.

Alla varmt välkomna.

Anmälan senast fredagen den 3 oktober till sekr i DIS, P O Bergman, Hjortronvägen 89, 590 54 Sturefors, tfn 013/52693.

Ange vid anmälan ev intresse för register till viss församling och om möjlighet till registerarbete finns. Finns ABC-dator ? Finns läsapparat för mikrofilm ? Klarar Du den gamla stilen ?

+ + + + +

KOMMANDE HÄNDELSER

- 5-8 sept Söderslätts släkt- och hembygdsförening besöker LA i Vadstena.
- 25 sept DIS. Öppet hus i klubblokalen i Linköping kl 1900. Visning av nya mormonfichen mm.
- 21 sept Gränsträff i Öjebyn - Skelleftebygdens Släktforskare och Pitebygdens forskarförening
- 3 okt Västgöta GF har höstmöte i Vänersborg
- 5 okt Anbytardag i Förslöv Bjäre hd
- 10 okt DIS: Möte i Stockholm om registerframtagnings.
- 12/13 okt DIS: Veckoslutskurs i DISGEN i Stockholm
- 26 okt DIS: Årsmöte
- 30 okt DIS: Öppet hus i klubblokalen

8-10 nov Kurs i släkt- och hembygdsforskning vid Skurups folkhögskola

27 nov DIS: Öppet hus i klubblokalen.

+ + + + +

SLÄKT-FORSKAR-NYTT NR 20, AUGUSTI 1985.

Organ för föreningen för datorhjälp i släktforskningen, DIS, Linköping

Redaktör, producent och ansvarig utgivare: P O Bergman
Distribution: Björn Johansson

MEDLEMSAVGIFTEN I DIS

är för 1985 kr 60. Avgiften betalas på föreningens postgiro 14033-5.

Institutioner och liknande som vill prenumerera betalar 60 kr för SFN för 1985.

Våra danska, norska och finländska medlemmar uppmanas använda postgiro.

FÖRENINGENS

DIS c/o Bergman, Hjortronvägen 89, S 590 54 Sturefors. Tfn 013/52693.

I fråga om datorprogram för ABC-maskinerna tag direkt kontakt med Lars Blomberg, Ärenprisivägen 111, S 590 62 Linghem. Tfn 013/70458.

I fråga om datorprogram för Step One, tag direkt kontakt med Björn Johansson, Vidingsjögatan 4, 582 67 Linköping. Tfn 013/158831.

Ordförandens adress:

Rune Stalefors, Sländestigen 11, 582 58 Linköping. Tfn 013/153026.

FÖRENINGENS STYRELSE

Ordf:	Rune Stalefors
sekr	PO Bergman
kassör	Sture Bjelkåker
övr ledamöter	Björn Johansson
	Lars Blomberg
	Bo Wistrand

FÖRENINGSLOKALEN

är belägen Sandgatan 10 i Linköping. Telefon är 013/149043. Vi skall försöka vara där onsdagskvällar udda veckor under hösten. Ring om Ni har något att fråga om.

SLÅ VAKT OM DIS.

SHORT SUMMARIES IN ENGLISH

Computer to analyze almost faded handwriting (p2)

Tells about a visit to a manufacturer of image processing equipment för handling pictures for newspapers. The equipment might also be used to read old, almost faded handwriting.

Research about soldiers in Sweden (p3)
An overview

Family research meeting at Axvall (p4)

Registration of former soldiers in the county of Skaraborg (p6)

Tells about a project.

The royal military archives and research on soldiers (p6)

Tells about what documents to look for in research about soldiers.

Do you do research on soldiers (p8)
A call.

Easier for genealogical research in Finland than in Sweden (p8)

Tells about a visit to Helsinki and the write outs of church and other archivists in their archives.

Break through for the computer in genealogical research in USA (p10)

Tells about an article in Popular Computing of June 1985.

The mormon fiches (p11)

We have just got the 1984 edition of the IGI for Sweden.

Record linkage in the microcomputer era (p12)

A review on a newly published book by Ian Winchester in Toronto Canada

Errors in indexes (p13)

A comparison between two indexes has shown some discrepancies in facts

Mistakes in the mormon microfilm (p14)

Highlights missing pages in a microfilm with church archivists

The discussion of the day: Indexmaking (p15)

Several letters have come with views on indexmaking, which are printed. The aim with the discussion is to form an indexmaking project among the genealogists. What indexes to make and how to make them are questions.

Press review (p25)

A survey of the latest issues of Swedish genealogical periodicals.

Weekend-course in

using the computer in genealogy (p31)

A course in using the DISGEN-program for genealogy

Meeting on indexmaking (p31)

Announcement of a meeting about indexmaking in Stockholm. The DISREG-programs are supposed to be used.

+ + + + +

Vi har fått en inbjudan från Linköpings kommun att medverka i 700-årsjubileet nästa år. Någon som har något bra förslag till aktivitet?

Finns någon som är intresserad av att hjälpa till i ett registerframtagningsprojekt här i Linköping?

Mera om DIS-märket på Ditt brev-papper i nästa nummer.

Sista manusdag till nästa nummer är 25 september 1985.

Detta meddelande är färdigskrivet på stencil 1985-08-25.

Copyright 1985: P O Bergman och DIS.

UR INNEHÅLLET

Dator för att tolka gammal skrift?	2	Familjerekonstruktion	12
Soldatforskning i Sverige av Lars Ericson	3	En av årtiondets största kulturhistoriska händelser	13
Stor släktforskarlag på Axvall	4	Fel i register	13
Titlar med militär anknytning i en kyrkbok	5	Fel i mikrofilmen	14
Soldatforskning i Skaraborg	6	Dagens debatt: Registerframtagnings	15
Krigsarkivet och soldatforskning	6	Korta notiser	23
Forskar Du om indelta soldater?	8	Pressgrannar	25
Lättare släktforska i Finland än i Sverige	8	GF går vidare mot släktforskarförbund	30
Genombrott i USA för datorn i släktforskningen	10	Short summaries in English	32
Mormonregistren	11		

+ + + + +

VAD ÄR DIS ?

DIS är en självständig, rikstäckande organisation för släktforskare. Den bildades 1980 och har sitt säte i Linköping. Föreningens motto är "Släktforskning i tiden". Verksamheten är i första hand inriktad på datoranvändning i släktforskningen men även allmänna släktforskarfrågor tas upp. Medlemsbladet "Släkt-Forskar-Nytt" ges ut med fyra nummer om året. Det innehåller förutom frågor om datorer och släktforskning även allmänna släktforskarfrågor med bevakning av vad som sker både här hemma och i utlandet. En skriftserie är påbörjad. Föreningen har 1984 International Genealogical Index (IGI) gällande Sverige.

Föreningens syfte är enligt stadgarna att undersöka och utveckla möjligheter att utnyttja datorhjälp i släktforskningen och sprida kunskap härom samt i övrigt stimulera svensk släktforskning.

DIS har tagit fram och tillhandahåller program för släktforskning till hemdatorn ABC 80 och till ABC 800 samt Step One. Programmen till den senare är avsedda för MS-DOS, vilket gör dem användbara på IBM-kompatibla maskiner. Programpaketet DISGEN ger möjlighet att hålla reda på insamlade uppgifter om den egna släkten, ta fram och skriva ut an- eller släkttavlor för dessa samt ta fram person- och ortsregister till det utskrivna samt livslinjediagram. Programpaketet DISREG ger möjlighet att registrera personuppgifter i kyrkböcker, domböcker mm och ta fram önskade personregister mm för det registrerade.

DIS ordnar kurser för DISGEN och DISREG-användare. I Linköping finns klubblokal - Sandgatan 10 - med tillgång till ABC 80 och ABC 802.

Medlemsavgiften för 1985 är kr 60, som kan sättas in på föreningens postgirokonto nr 14033-5, Linköping.

DIS - Föreningen för datorhjälp i släktforskningen
Adress: Hjortronvägen 89, S 590 54 Sturefors, Sverige